

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru
Funkcjonalnego
Słupsk-Ustka na lata 2022-2030

Autor opracowania: mgr Paweł Czupryn

Zakład Analiz Środowiskowych
EKO-PRECYZJA
mgr Paweł Czupryn

Spis treści

I.	Przedmiot i zakres opracowania	5
II.	Cel i zakres merytoryczny opracowania.....	6
III.	Zakres prognozy	6
IV.	Metody pracy i materiały źródłowe.....	8
V.	Opis projektu Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030 oraz główne cele i kierunki działań.....	8
5.1.	Zawartość Strategii Rozwoju	8
5.2.	Założenia Strategii rozwoju	10
5.3.	Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	13
5.4.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej	19
VI.	Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji.....	25
6.1.	Krótką charakterystyka MOF	25
6.2.	Funkcja wiodąca obszaru.....	26
6.3.	Demografia	30
6.4.	Edukacja i kultura	30
6.5.	Pomoc społeczna	31
6.6.	Rynek pracy	31
6.7.	Finanse samorządowe	33
6.8.	Turystyka	35
6.9.	Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska.....	36
6.10.	Istniejący stan środowiska.....	38
6.11.1.	Klimat.....	38
6.11.2.	Jakość powietrza	39
6.11.3.	Wody	44
6.11.4.	Hałas	50
6.11.5.	Zasoby przyrodnicze	54
VII.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	61
VIII.	Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na wybrane elementy środowiska	100
8.1.	Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	100
8.2.	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	101
8.3.	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	102
8.4.	Ludzie.....	103
8.5.	Powietrze atmosferyczne	103
8.6.	Klimat.....	104
8.7.	Zabytki oraz dobra materialne	106
8.8.	Zasoby naturalne	107
8.9.	Wody	107

8.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi.....	109
8.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.....	111
IX. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	113
X. Propozycja działań alternatywnych	117
XI. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	117
XII. Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju	118
XIII. Podsumowanie i wnioski	121
XIV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	122
XV. Zestawienie tabel oraz rysunków	127

I. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategia Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247).

Zgodnie z zapisami art. 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miast, planu zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

II. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

III. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;

5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku (pismo znak: RDOŚ-Gd-WOO.411.13.2021.AM.3) oraz z Pomorskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gdańsku (pismo znak:ONS.9022.2.1.2022.AR).

IV. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

V. Opis projektu Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030 oraz główne cele i kierunki działań

5.1. Zawartość Strategii Rozwoju

Projekt Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030 składa się z następujących elementów:

- Wstęp;
- Podstawy prawne, uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne;
- Wizja rozwoju MOF Słupsk-Ustka;
- Misja samorządu lokalnego;
- Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- Planowane rezultaty;
- Wdrażanie.

We wstępie przedstawiono cel tworzenia Strategii oraz jej ogólny opis.

Diagnozę zamieszczoną w Strategii przeprowadzono dwuetapowo. W pierwszej fazie prac diagnostycznych wykorzystano analizę informacji zawartych w źródłach zastanych tzw. wtórnych. Analizie poddawane były dane statystyczne zawarte w dokumentach kontekstowych, raportach, strategiach i ogólnodostępnych opracowaniach oraz danych gromadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, Powiatowy Urząd Pracy itp. Zebrany materiał selekcjonowany był pod kątem jakości

i rzetelności. Dopiero po wyselekcjonowaniu wiarygodnych informacji przeprowadzona została właściwa analiza *deskresearch*.

Specyfika uwarunkowań organizacyjnych, instytucjonalnych i przestrzennych obszaru wymaga dostosowywania obszarów planowania strategicznego do specyfiki potrzeb i możliwości odnoszących się do współpracy samorządów. Zgodnie z najlepszymi praktykami w dziedzinie planowania strategicznego wyodrębniono trzy obszary planowania zbieżne z wymiarami: społecznym, gospodarczym oraz przestrzenno-funkcjonalnym i środowiskowym.

Analiza SWOT przeprowadzona w ramach opracowania *Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030* koncentrowała się na usystematyzowaniu faktów, danych i informacji oraz opinii, uzyskanych zarówno metodą eksploracji źródeł wtórnych, jak i w ramach badań sondażowych.

W ramach poszczególnych pól analizy wyodrębniono:

- Czynniki wewnętrzne pozytywne – mocne strony; działalność i zasoby obszaru, doświadczenie, wymiar organizacyjny, techniczny, instytucjonalny, wszystko to, co pozwala oczekiwać rozwoju obszaru, cechy, które wyróżniają analizowany teren od innych jednostek i stanowią swoistą przewagę konkurencyjną;
- Czynniki wewnętrzne negatywne – słabe strony; będące konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych zasobów;
- Czynniki zewnętrzne pozytywne – szanse, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym obszaru, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy;
- Czynniki zewnętrzne negatywne – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne, które mogą być poważną barierą rozwoju dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, mogącą poważnie ograniczyć możliwość wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych.

Kluczowe założenia rozwojowe zostały opracowane w ramach prac eksperckich w odniesieniu do wyodrębnionych uprzednio domen planowania strategicznego. W odniesieniu do misji i wizji zdefiniowano cele strategiczne. Cele strategiczne wskazują konkretne kierunki działań – ich osiągnięcie stanowi zawsze wyraz realizacji wizji MOF. Cele strategiczne wyznaczają też precyzyjne obszary dla formułowania planów operacyjnych i wskazywania działań, które mają być implementowane w ramach planu strategicznego. Ważne jest, że na etapie definiowania celów strategicznych wyodrębnia się szczegółową zawartość domen planowania strategicznego – ma to na celu klarowną demarkację pomiędzy poszczególnymi kierunkami rozwoju.

Podstawową treścią Strategii jako programu rozwoju było uszczegółowienie celów strategicznych na poziomie operacyjnym (określenie celów operacyjnych i programów działania przypisanych do

każdego z celów strategicznych, zdefiniowanie kluczowych projektów zintegrowanych). Szczegółowe plany działań, które umożliwią skuteczne osiągnięcie celów strategicznych zawierają rekomendacje podjęcia interwencji w konkretnych obszarach i kierunkach, w oparciu o możliwości wykorzystania synergii zasobów.

W ostatnim etapie Strategii określono system wdrażania dokumentu, w tym metod monitoringu skuteczności osiągania celów wypracowanych na etapie planowania. Kluczowe było zdefiniowanie struktur wdrażania strategii oraz mechanizmów ewaluacji. System monitoringu i ewaluacji uwzględnia specyfikę działania MOF. Na potrzeby projektowanych procedur wykorzystano najlepsze praktyki w zakresie ewaluacji strategicznej.

5.2. Założenia Strategii rozwoju

Misja samorządów lokalnych to element, który w swojej istocie stanowi zasadę działania określającą główne wartości w odniesieniu do wyznaczonych celów strategicznych i kierunków działań, jakie zostały przyjęte do realizacji w perspektywie roku 2030. Misja wyznacza najważniejsze zamierzenia 8 samorządów, które koncentrują się w przede wszystkim na zapewnieniu równowagi pomiędzy potrzebami i aspiracjami mieszkańców, oczekiwaniami lokalnej gospodarki i turystów oraz utrzymaniem wysokiej jakości warunków naturalnych i środowiskowych. Można stwierdzić, że misja to nadrzędny cel przyświecający procesowi rozwoju MOF na najbliższą dekadę. Misję MOF określić można zatem następująco:

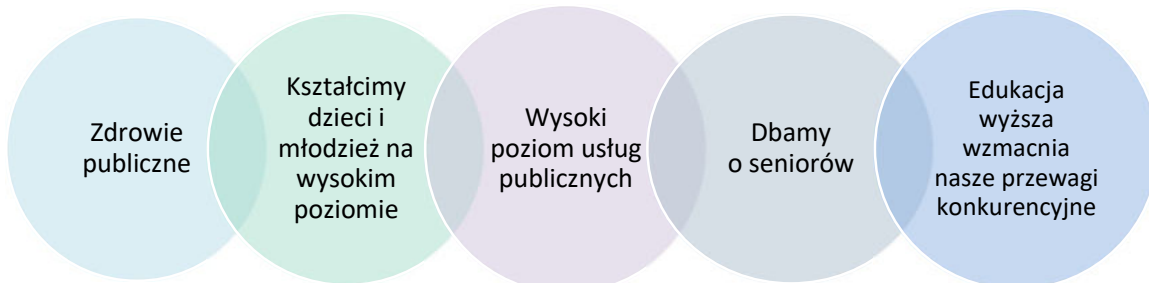
Misją MOF Słupsk-Ustka jest budowanie pozycji konkurencyjnej obszaru jako atrakcyjnego subregionu pod kątem jakości życia i atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej.

Biorąc pod uwagę treść zawartą w Misji MOF, podkreślić należy uwzględnienie w centrum koncepcji rozwojowej potrzeb mieszkańców. Istotą rozwoju MOF w kolejnych latach będzie zatem zrównoważony rozwój, oparty na zasobach społeczności lokalnej, przedsiębiorcach, lokalnej kulturze i przyrodzie. Jednocześnie ze względu na swą specyfikę i historię. MOF S-U będzie także miejscem przyjaznym turystom. Prezentowana perspektywa uwzględnia także prowadzenie rozwoju i inwestycji, z uwzględnieniem zróżnicowania terytorialnego MOF.

Sformułowane cele strategiczne odnoszą się do poszczególnych wymiarów/obszarów interwencji. Kluczowe jest umocowanie ich w narracji określającej problemy oraz zasoby endogeniczne, które wskazują na realność planowanej zmiany oraz, co najważniejsze, przedstawiają logikę interwencji, której źródła tkwią w rzetelnej diagnozie deficytów oraz potencjałów MOF S-U.

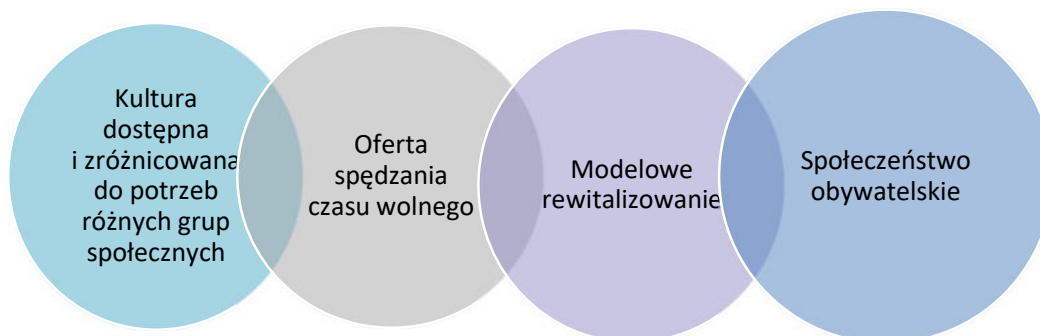
Cel strategiczny 1

Wysoka jakość usług publicznych świadczonych przez samorządowy tworzące MOF

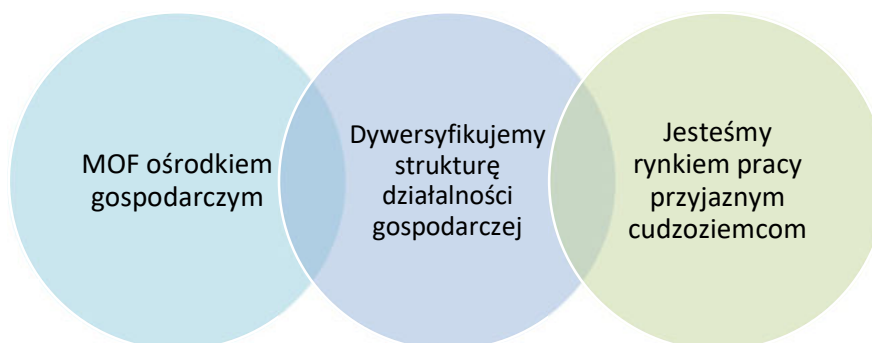
Cel strategiczny 2

Atrakcyjna oferta czasu wolnego jako element zwiększania poziomu jakości życia mieszkańców

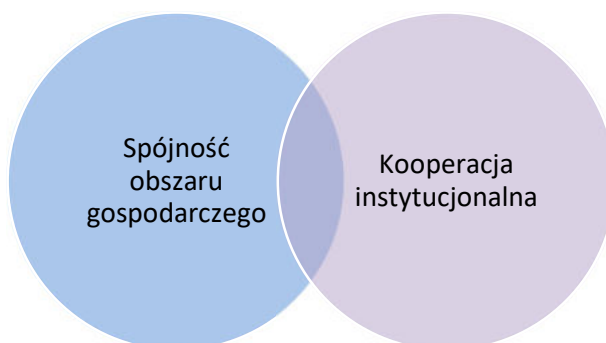

Cel strategiczny 3

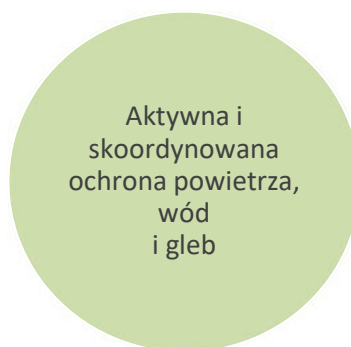
Wzmocnienie potencjału gospodarczego MOF jako bipolarnego ośrodka wzrostu o subregionalnym charakterze

Cel strategiczny 4 Tworzenie marki MOF jako obszaru gospodarczego

Cel strategiczny 5 Ochrona środowiska naturalnego w kontekście kryzysu klimatycznego i zachodzących w konsekwencji zmian

Cel strategiczny 6 Integracja i rozwój przestrzenny oraz infrastrukturalny MOF Słupsk-Ustka

Cele strategiczne

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymian przestrzenno-funkcjonalny i środowiskowy
Wysoka jakość usług publicznych świadczonych przez samorządy tworzące MOF	Wzmocnienie potencjału gospodarczego MOF jako bipolarnego ośrodka wzrostu o subregionalnym charakterze	Ochrona środowiska naturalnego w kontekście kryzysu klimatycznego i zachodzących w konsekwencji zmian
Atrakcyjna oferta czasu wolnego jako element zwiększania poziomu jakości życia mieszkańców	Tworzenie marki MOF jako obszaru gospodarczego	Integracja i rozwój przestrzenny oraz infrastrukturalny MOF Słupsk-Ustka

5.3. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Strategia Rozwoju MOF jest spójna z ustaleniami nadrzędnych dokumentów planistycznych, w szczególności tych na poziomie krajowym i regionalnym. Poniżej wykazano komplementarność z najważniejszymi dokumentami z ww. poziomów. Katalog dokumentów uzupełniony został o dokumenty lokalne, które wpisują się w założenia planistyczne *Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030* oraz są w jej ramach koordynowane jako poszczególne polityki i plany na poziomie jednostek samorządowych. Istotne z punktu widzenia tworzenia strategii jest odniesienie do zdefiniowanych w strategii województwa obszarów strategicznej interwencji, ponieważ tworzą one płaszczyznę do rozwoju obszaru w konkretnych obszarach tematycznych.

Przedmiotowe opracowanie jest zgodne m.in. z następującymi kluczowymi dokumentami:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR Została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej;

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 - KSRR 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Znajdują się tam postanowienia SOR określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony;
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030;
- Strategia Rozwoju Gminy Dębica Kaszubska na lata 2022-2030 (w trakcie opracowywania);
- Strategia Rozwoju Gminy Słupsk na lata 2021-2026;
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2021-2026;
- Strategia Rozwoju Gminy Ustka na lata 2017-2027;
- Strategia Rozwoju Gminy Damnica na lata 2016-2022;
- Strategia Rozwoju Miasta Ustka do roku 2030;
- Strategia Rozwoju Miasta Słupska na lata 2016-2022.

Szczególnie istotne jest odwołanie się do konkretnych zapisów Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego „Pomorskie 2030” ze względu na jej kluczowy charakter w wymiarze regionalnym i przełożenie na dostępność środków finansowych w ramach projektowanego Regionalnego Programu Operacyjnego. Strategia rozwoju województwa pomorskiego wskazuje 3 cele strategiczne oraz cele operacyjne, które przyczynią się do osiągnięcia wizji rozwoju, przedstawionej w strategii wojewódzkiej. Według strategii „Pomorskie 2030”, województwo pomorskie jest regionem: odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, przyjaznym dla mieszkańca, sprawnie zarządzanym i jednocześnie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni. Warto przywołać dedykowane im cele operacyjne.

W przypadku MOF Słupsk-Ustka, istotne jest również odniesienie się do dokumentów, które wskazuje ustawa Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 624, 784), mianowicie: plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, plany zarządzania ryzykiem powodziowym i mapy zagrożenia powodziowego, a także plan przeciwdziałania skutkom suszy. Dokumenty te są ważne w procesie gospodarowania wodami i ich zapisy powinny zostać uwzględnione w strategiach rozwoju MOF. Poniżej nawiązano do zapisów tych dokumentów w zakresie bezpośrednio odnoszącym się do granic terenu MOF.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry i Wisły

Plan gospodarowania wodami to główny dokument planistyczny dotyczący gospodarowania wodami, jest podstawą do podejmowania decyzji, które mają wpływ na kształtowanie stanu zasobów wodnych na obszarze dorzecza. Dodatkowo służy koordynowaniu działań, których celem jest poprawa stanu

zasobów wodnych, poprawa możliwości korzystania z wód czy zmniejszenie ilości substancji wprowadzonych do wód i do ziemi, które mogą negatywnie oddziaływać na wody. MOF Słupsk-Ustka leży na terenie dwóch dorzeczy – Odry i Wisły. Źródła Odry znajdują się w Górach Odrzańskich w Czechach, natomiast rzeka ta uchodzi do Zalewu Szczecińskiego. W odcinku źródłowym Odra jest rzeką górską, po czym przechodzi w ciek o charakterze wyżynnym, a następnie nizinny. Rzeka Wisła natomiast ma swoje źródła na zachodnim stoku Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim a uchodzi do Zatoki Gdańskiej.

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych dotyczących ochrony, gospodarowania i zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Opracowywany jest w celu programowania i koordynowania działań, które zmierzają do realizacji celów środowiskowych, tj.:

- niepogarszanie stanu części wód;
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych;
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych;
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry i Wisły

Nadrzędnym celem PZRP jest „ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej”.

MOF S-U znajduje się na obszarze zarówno dorzecza Odry jak i Wisły.

Obszar dorzecza Odry

Zachodnia część MOF S-U leży na terenie regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

W PZRP dla obszaru dorzecza Odry dla określonego regionu wodnego wyznaczono następujące zadania szczegółowe o wysokim priorytecie realizacji:

1.1 Utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym

- Ochrona lub zwiększanie retencji leśnej w zlewni
- Ochrona lub zwiększanie retencji na obszarach rolniczych

2.1 Ograniczanie istniejącego zagrożenia powodziowego

- Budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych oraz budowli ochronnych pasa technicznego
- Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków
- Ochrona brzegów morskich przed erozją i powodzią od strony morza
- Usprawnienie reguł sterowania obiektami i urządzeniami technicznej ochrony przed powodzią
- Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej

3.1 Doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych

- Poprawa i rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń – podniesienie poziomu ich jakości i wiarygodności
- Budowa i usprawnienie lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią

3.2 Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź

- Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego (wszystkie poziomy zarządzania), z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego
- Opracowywanie instrukcji zabezpieczania i postępowania czasie powodzi dla obiektów prywatnych i publicznych oraz zagrażających środowisku w przypadku wystąpienia powodzi
- Wdrażanie programów współpracy z mediami, szkolnictwem w zakresie ostrzegania i informowania

3.3 Doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi

- Usprawnienie „systemu” przywracania funkcji infrastruktury po powodzi
- Doskonalenie wsparcia rzeczowego i finansowego dla poszkodowanych
- Doskonalenie pomocy zdrowotnej i sanitarnej (w tym wsparcie psychologiczne) dla ludzi oraz opieki weterynaryjnej dla zwierząt

3.4 Wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych

- Analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i rekomendacje zmian

3.6 Budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego

- Opracowanie programów edukacyjnych dla różnych poziomów odbiorców (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea szkoły wyższe), których celem będzie zmiana mentalności społeczności lokalnych w kierunku ograniczenia ekspansji na tereny zagrożone oraz zmiany sposobu zagospodarowywania zamieszkałych terenów zagrożonych

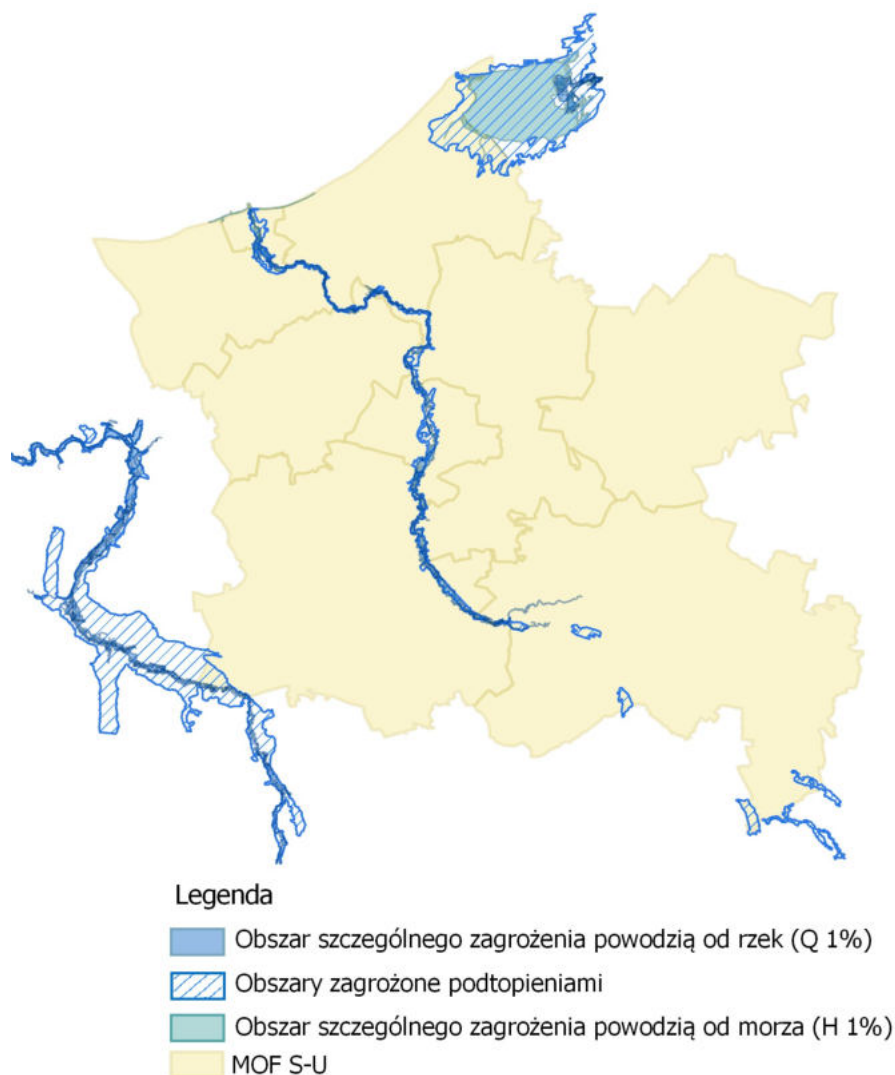
- Opracowanie programów edukacyjnych dla mediów oraz innych podmiotów, których celem będzie zmiana mentalności społeczności lokalnych w kierunku ograniczenia ekspansji na tereny zagrożone oraz zmiany sposobu zagospodarowywania zamieszkałych terenów zagrożonych

Obszar dorzecza Wisły

MOF S-U leży na terenie regionu wodnego Dolnej Wisły, zlewni planistycznej Rzek Przymorza. Zgodnie z PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, miasto Słupsk charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem ryzyka powodziowego a Ustka wysokim poziomem ryzyka powodziowego.

Na obszarach oddziaływania rzek proponuje się w pierwszej kolejności wykonanie zadań o kreślonym wysokim priorytecie, poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1.1 Utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym;
- 1.2 Wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- 1.4 Unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi,
- 2.1 Ograniczanie istniejącego ryzyka powodziowego,
- 2.3 Ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe,
- 3.1 Doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
- 3.2 Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
- 3.4 Wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz powodziowych,
- 3.5 Budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
- 3.6 Budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Rysunek 1. Tereny MOF S-U zagrożone powodzią i podtopieniami
źródło: opracowanie własne

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Przywołany plan to pierwszy dokument planistyczny w Polsce o zasięgu ogólnokrajowym i związanym ze zjawiskiem suszy. Służy on przede wszystkim planowaniu działań, które mają na celu przeciwdziałanie, zapobieganie skutkom suszy.

Do celów szczegółowych PPSS należą:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Tabela 1. Klasy zagrożenia suszami terenu MOF S-U zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy.

Susza	Klasa zagrożenia
Rolnicza na terenach rolnych i leśnych	I – słabo zagrożone
Hydrologiczna	II – umiarkowanie zagrożone (południowa część)
	III – silnie zagrożone (północna część)
Hydrogeologiczna (JCWPd)	I – słabo zagrożone
Łączne zagrożenie suszą	słabo zagrożone (południowa część)
	umiarkowanie zagrożone (środkowa część)
	silnie zagrożone (północna część)

źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Należy podkreślić, że Strategia Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 to dokument w pełni realizujący i wpisujący się w obowiązujące przepisy prawa. Dokument gwarantuje realizację spójnej polityki z poziomu lokalnego w ramach zarządzania rozwojem. Prezentowane opracowanie zostało sporządzone zgodnie z wszystkimi przytoczonymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi oraz aktami prawnymi, co zapewnia na etapie realizacji osiągnięcie efektu synergicznego.

Należy podkreślić, że Strategia Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 jest dokumentem, który jest spójny i w pełni realizuje zapisy nadrzędnego dokumentu planistycznego województwa pomorskiego. Prezentowany dokument został opracowany zgodnie z wszystkimi przytoczonymi dokumentami strategicznymi, co zapewnia na etapie realizacji osiągnięcie efektu synergicznego.

5.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej

1. Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Postępujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei, i bliska jest zarządzaniu publicznemu.

Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania

zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

2. Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje rozwiązania, czyli eliminują wybór obywateli, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Istnieje też sfera prawno-regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczonej instrumentów sprawowania władzy.

3. Rekomendacje dla polityki przestrzennej MOF Słupsk-Ustka

Głównym wyzwaniem dla polityki przestrzennej jest prawidłowe rozpoznanie, klasyfikacja i uporządkowanie dostępnych zasobów przestrzeni, a następnie umiejętne ich wykorzystanie w procesie rozwoju. Aby proces ten był efektywny musi wynikać lub odpowiadać obecnym i przyszłym potrzebom, lub realizować wypracowane kompleksowe wizje rozwoju. Tak rozumiane prowadzenie polityki przestrzennej będzie prowadzić do wzmocnienia integracji przestrzennej

Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Aby proces ten przebiegał prawidłowo, niezbędne jest zachowanie komplementarności z dokumentami wyższego rzędu, a więc m.in. bezpośrednio z zasadami polityki przestrzennej określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030.

Polityka przestrzenna powinna stanowić płaszczyznę negocjacji pomiędzy potrzebami a realnymi możliwościami. Nadrzędną zasadą polityki przestrzennej jest **zasada zachowania ładu przestrzennego**, przejawiającą się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, umożliwiając uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględniając w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Łączy się z nią również **zasada zrównoważonego rozwoju**, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Zasada ta pozwala kształtować ład przestrzenny, zapewniając utrzymanie właściwych relacji estetycznych, funkcjonalnych i ekonomicznych zarówno pomiędzy różnymi sposobami zagospodarowania terenów zurbanizowanych, jak i w relacjach pomiędzy układem przyrodniczym i antropogenicznym.

Nadrzędną zasadą, porządkującą całą politykę przestrzenną MOF SU powinna być współpraca, tj. podejmowanie wspólnych przedsięwzięć, wzmacnianie wewnętrznych więzi i szukanie wspólnych rozwiązań dla pojawiających się problemów.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk-Ustka to ponadto:

1. **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo i przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozlewaniu zabudowy, jak również racjonalne zagospodarowanie i uwzględnienie ograniczeń związanych z obecnością obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
2. **Racjonalne kształtowanie sieci osadniczej** – z punktu widzenia transportu i konsumpcji energii, a więc spójność i zwartość struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz równowaga terenów zabudowanych i terenów zieleni.
3. **Oszczędne i efektywne gospodarowanie przestrzenią** – intensyfikacja zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową), stosowanie recyklingu przestrzeni:

wykorzystywanie w pierwszej kolejności terenów opuszczonych lub zdegradowanych („brownfield”) i niewchodzenie na nowe, niezagospodarowane tereny („greenfield”).

4. **Ochrona zasobów środowiskowych** – kształtowanie struktur przestrzennych wzmacniających jakość środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, a także wskazanie, poszanowanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo (objętych ochroną prawną i planowanych do ochrony).
5. **Kształtowanie sieci ekologicznej** – ochrona systemu obszarów otwartych (rolnych, leśnych, naturalnych), zachowanie ciągłości obszarów przyrodniczych gwarantujące przewietrzanie, dostępność terenów dla celów rekreacyjnych i komunikacji pieszej.
6. **Kompensacja ekologiczna** – takie zarządzanie przestrzenią, aby zachować zasoby biologiczne i równowagę przyrodniczą oraz wyrównywać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo.
7. **Poprawa jakości powietrza** – wymiana indywidualnych źródeł ciepła, kompleksowa poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, a także zwiększenie udziału OZE, jako źródła ciepła i energii elektrycznej.
8. **Stosowanie zasady racjonalności ekonomicznej**, uwzględniającej ocenę korzyści i strat społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych w długim okresie czasu.
9. **Wzmacnianie odporności** struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i zagrożenie utraty bezpieczeństwa energetycznego; w szczególności w odpowiedzi na zagrożenie zwiększoną częstotliwością występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i tym samym klęsk żywiołowych.
10. **Zasada spójności terytorialnej** – polega na kształtowaniu przestrzeni w oparciu o rozwój unikatowego potencjału poszczególnych terytoriów dla osiągnięcia celów rozwojowych, w tym spójności wewnętrznej dzięki zintegrowanemu zarządzaniu rozwojem.
11. **Rozwój przestrzeni publicznych, społecznych i sąsiedzkich** – właściwe określenie programu użytkowego w celu przyciągnięcia użytkowników oraz integrowania społeczności poszczególnych wsi czy osiedli.
12. **Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych** – logiczne i oparte na konsultacjach społecznych i potrzebach mieszkańców lokalizowanie różnego rodzaju kompleksów usługowych, uwzględnianie potencjalnych konfliktów przestrzennych w procesach planowania:
  - a. rozwój rynku usług turystycznych – promocja turystyki oraz produktów regionalnych,
  - b. powstanie mariny/Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej,
  - c. rozbudowa infrastruktury sportowej, w tym modernizacja stadionu w Słupsku.

13. **Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego** i dóbr kultury współczesnej – wzmacnianie tożsamości lokalnej.
14. **Rozwój systemu komunikacyjnego:**
- zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu poprzez organizację wydajnej sieci transportowej, poprawę jakości infrastruktury drogowej, skrócenie czasu dojazdu do dużych miast regionu, poprawę skomunikowania z drogą S11, zwiększenie dostępności komunikacyjnej w ruchu samochodowym (DK6),
  - wzmocnienie funkcjonowania transportu publicznego,
  - poprawa jakości dróg publicznych,
  - rozwój transportu kolejowego,
  - uprawnienie rozwiązań i infrastruktury komunikacyjnej.
15. **Stosowanie zasad zrównoważonej mobilności**, w tym multimodalność: równoległe skoordynowane zapewnienie różnych środków i form transportu, umożliwiające podróżowanie na wiele sposobów, wieloma trasami; zwiększenie ilości ścieżek rowerowych.
16. **Rozwój infrastruktury technicznej:**
- budowanie samodzielności energetycznej,
  - rozwój szerokopasmowego Internetu (w szczególności na terenach wiejskich),
  - uzbrajanie terenów pod mieszkalnictwo,
  - inwestycje w infrastrukturę sieciową niwelujące zagrożenia środowiskowe,
  - rozwój infrastruktury wod-kan,
  - rozbudowa sieci gazowej, dalsza rozbudowa sieci OZE.
17. **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym** – na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich.
18. **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym** – poprawa integracji planowania przestrzennego na obszarze MOF S-U, uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych, ścisła współpraca między samorządami w zakresie planowania przestrzennego (szczególnie w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji).
19. **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** – włączanie społeczności regionalnej i lokalnej w proces kształtowania przestrzeni, prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.

Ponadto należy mieć na uwadze, że na obszarze Gminy i Miasta Ustka przebiega pas techniczny (Zarządzenie Nr 12 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 9 listopada 2021 roku, w sprawie określenia granic pasa technicznego na terenie Miasta i Gminy Ustka – Dz. U. Woj. Pom z dnia 12 listopada 2021 roku, poz. 4083) oraz pas ochronny (Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dnia 4 maja 2006 r. w sprawie określenia granic pasa ochronnego Urzędu Morskiego w Słupsku, na terenie Województw Pomorskiego i Zachodniopomorskiego – Dz. U. Woj. Pom. 2006.57.1187). Niniejszy dokument jest spójny i uwzględnia wymogi oraz określone granice pasów (technicznego i ochronnego) wskazane we wspomnianych zarządzeniach.

VI. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Krótka charakterystyka MOF

Miejski Obszar Funkcjonalny Słupsk-Ustka (MOF S-U) tworzy 8 samorządów, wśród których znajdują się Miasto Słupsk oraz Gmina Miasto Ustka, powiat słupski oraz 5 gmin wiejskich, zlokalizowanych na terenie powiatu słupskiego – gm. Słupsk, Ustka, Damnica, Kobylnica, i Dębica Kaszubska. MOF S-U znajduje się w północno-zachodniej części województwa pomorskiego. Powierzchnia obszaru wynosi 1 244 km² co stanowi około 6,7% powierzchni województwa pomorskiego. Największe pod względem powierzchni są gminy Dębica Kaszubska (300 km²) oraz Gmina Słupsk (262 km²). Powierzchnia miast Słupsk i Ustka zajmuje w strukturze obszaru niewiele ponad 4% ogółu powierzchni tj. 53 km². Obszar MOF S-U zamieszkuje łącznie 160 588 osób, co stanowi około 6,8% ogółu mieszkańców województwa pomorskiego. Największą jednostką jest miasto Słupsk zamieszkiwane przez blisko 90 tys. osób. Drugim w kolejności miastem jest Ustka, na terenie której mieszka nieco ponad 15 tys. osób. Mieszkańcy obu miast stanowią łącznie blisko 2/3 ogółu mieszkańców obszaru MOF S-U. Najmniejszą pod względem liczby mieszkańców jest gmina wiejska Ustka (8,2 tys.) i Damnica (6,0 tys.). Poniższa tabela przedstawia powierzchnię oraz liczbę ludności poszczególnych jednostek budujących MOF S-U:

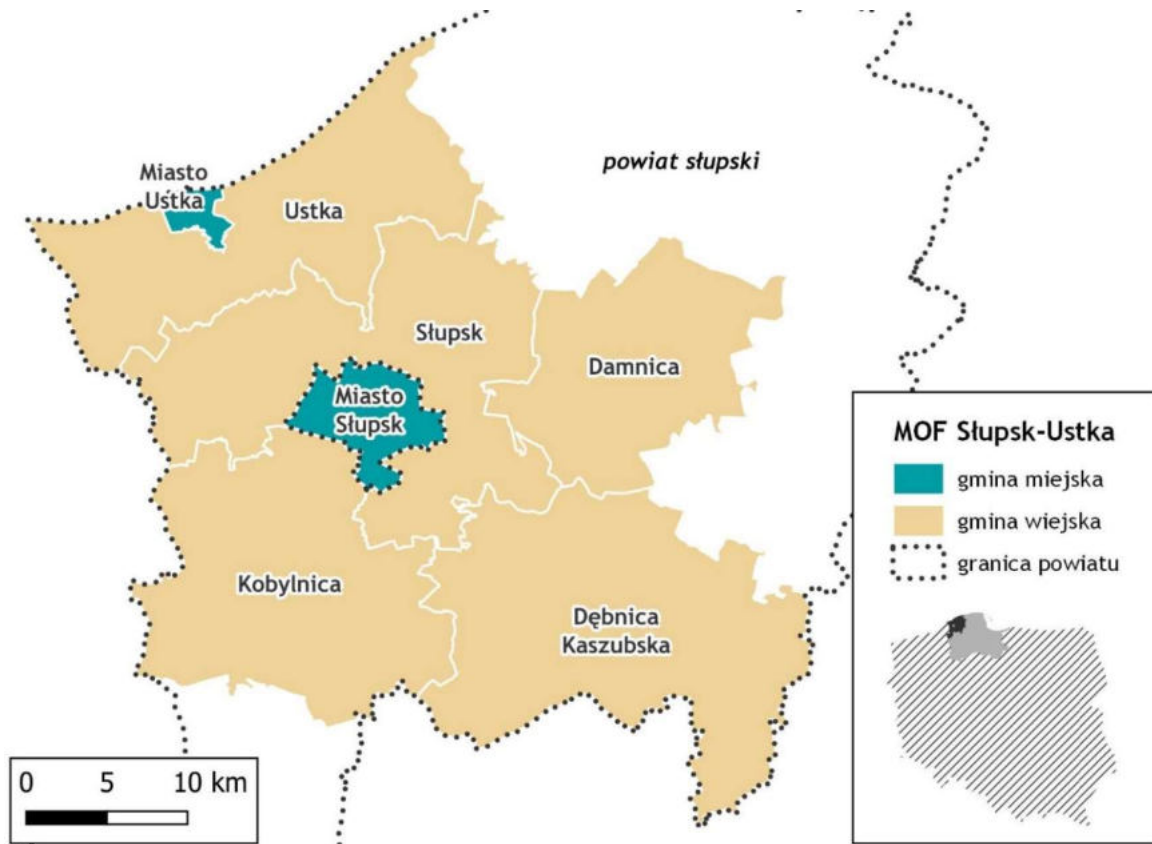
Tabela 2 Powierzchnia i liczba mieszkańców jednostek wchodzących w skład MOF S-U

Jednostka	Ludność ogółem	% ludności MOF S-U	Powierzchnia w km ²	% powierzchni MOF S-U
Gmina Dębica Kaszubska	9 495	5,9%	300	24,1%
Gmina Słupsk	18 528	11,5%	262	21,1%
Gmina Kobylnica	13 211	8,2%	244	19,6%
Gmina Ustka	8 295	5,2%	217	17,4%
Gmina Damnica	6 080	3,8%	168	13,5%
Gmina Miasto Ustka	15 199	9,5%	10	0,8%
Powiat m. Słupsk	89 780	55,9%	43	3,5%
<i>Powiat słupski</i>	<i>98 832</i>	<i>-</i>	<i>2 304</i>	<i>-</i>
MOF S-U	160 588	100,0%	1 244	100,0%

źródło: dane GUS BDL 2020 r.

Niewątpliwym atutem i potencjałem MOF S-U jest przede wszystkim położenie w strefie nadmorskiej, które umożliwi rozwój gospodarki morskiej, turystyczno-uzdrowiskowej i energetyki odnawianej a także korzystne położenie względem przebiegu DK nr 6 i 21, a także DW nr 210 i 213. Istotnym wyzwaniem dla tego obszaru funkcjonalnego jest przede wszystkim przeciwdziałanie zagrożeniom

związanym z peryferyzacją, suburbanizacją oraz negatywnymi trendami demograficznymi (starzeniem się społeczeństwa), poprzez poprawę jakości i wzmocnienie sektora usług publicznych, rewitalizację obszarów zdegradowanych, a także dalszy rozwój funkcji turystycznych.

Rysunek 2. Mapa poglądowa obszaru MOF S-U

źródło: Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk-Ustka na lata 2022-2030.

6.2. Funkcja wiodąca obszaru

Miasto Słupsk – to miasto na prawach powiatu, stanowi główny ośrodek miejski i rdzeń Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk położony jest nad rzeką Słupią, 18 kilometrów od Morza Bałtyckiego i jest trzecim co do wielkości miastem woj. pomorskiego. Miasto zamieszkuje 89 780 mieszkańców, którzy stanowią 55,9% ogółu mieszkańców MOF S-U. Powierzchnia miasta wynosi 4 315 ha (3,5% powierzchni MOF). Słupsk jest jednym z miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, co mocno rzutuje na obszar MOF S-U oraz cały podregion słupski. W perspektywie kolejnych 10 lat prognozuje się, iż Słupsk utraci około 7% mieszkańców, w dużej mierze na rzecz sąsiednich gmin. Jednocześnie będzie miastem starzejącym się. W chwili obecnej niemal 1/4 mieszkańców Słupska to osoby po 65 roku życia. Miasto stanowi główny ośrodek gospodarczy, edukacyjny i usługowy obszaru. W mieście ulokowana jest znaczna część najważniejszych podmiotów gospodarczych obszaru, większość szkół ponadpodstawowych, uczelnie wyższe, szpitale i ośrodki zdrowia.

Gmina Słupsk – to największa z gmin wiejskich wchodzących w skład MOF S-U. Zamieszkuje ją 18 528 osób, co stanowi 11,5% ludności MOF S-U. Gmina Słupsk obejmuje obszar 21 746 ha (17,4% powierzchni MOF). Jest terenem typowo rolniczym. W strukturze użytkowania terenu dominują użytki rolne, z których ok. 80% stanowią grunty orne, a ok. 17% użytki zielone. Lasy zajmują ok. 30%. Pozostałe obszary zajmują grunty zabudowane i zurbanizowane oraz tereny inne. Gmina Słupsk stopniowo zmienia się w typowy obszar podmiejski miasta Słupska, za sprawą wysokiego współczynnika zameldowań nowych mieszkańców. Tendencja ta będzie utrzymywała się przez kolejne lata, przez co prognozuje się, że liczba mieszkańców gminy Słupsk do roku 2030 wzrośnie o około 17,5%. Jest to też powód, dla którego gmina ta jest zaliczana do gmin relatywnie młodych – odsetek mieszkańców powyżej 65 roku życia wynosi w niej zaledwie 12,6%, wobec średniej dla obszaru MOF wynoszącej 19,4%. Stały przyrost liczby mieszkańców gminy niesie za sobą konieczność inwestowania w rozwój infrastruktury sieciowej – wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, wsparcia komunikacji publicznej i sieci drogowej, a także rozwijania usług – żłobków, przedszkoli, szkół, dostępu do usług medycznych. Na terenie gminy znajduje się baza raketowa, z jednej strony stwarza możliwość kooperacji i współpracy pomiędzy amerykańską marynarką wojenną ze szkołami gminnymi (wspólne projekty, nauka języka angielskiego, angażowanie się marynarzy w życie społeczne), z drugiej strony fakt istnienia tego obiektu wydłuża proces inwestycyjny dla inwestorów, którzy chcą ulokować swój biznes w obrębie 4 km. Nie jest niestety źródłem dochodów podatkowych

Gmina Miasto Ustka – jest drugą pod względem liczby ludności jednostką miejską, wchodzącą w skład MOF S-U. Ustka usytuowana jest w północnej części obszaru MOF S-U, w powiecie słupskim. Zajmuje obszar 1 019 ha (0,8% powierzchni MOF). Jest najmniejszą pod względem powierzchni jednostką obszaru. Z trzech stron od strony lądu graniczy z gminą wiejską Ustka, a jej północną granicę stanowi Morze Bałtyckie. Ustkę zamieszkuje 15 199 osób (9,5% ogółu mieszkańców MOF), z czego 1/4 stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Miasto stale się wyludnia. Cechuje go najniższy przyrost naturalny (-1,27) oraz utrzymujące się ujemne saldo migracji. Do roku 2030 Ustka utraci blisko 9% ogółu mieszkańców. Ustka to jeden z najważniejszych ośrodków turystycznych województwa pomorskiego oraz kraju. Wobec powyższego boryka się z problemem gwałtownego przyrostu liczby turystów w okresach letnich oraz wiążącymi się z tym trudnościami – przeciążona sieć wodociągowa i kanalizacyjna, nadmierny ruch kołowy etc.

Gmina Ustka - położona jest w północnej części MOF S-U, w powiecie słupskim, na środkowym wybrzeżu Bałtyku, między ujściem rzeki Słupi i Łupawy do morza. Gmina graniczy od zachodu z gminą Smołdzino, od południa z gminą Słupsk, a od zachodu z gminą Postomino (powiat sławieński,

województwo zachodniopomorskie). Gmina Ustka otacza z trzech stron miasto Ustka, w którym to znajduje się siedziba Urzędu Gminy. Długość wybrzeża morskiego znajdującego się na terenie gminy wynosi około 20 kilometrów. Powierzchnia gminy 21 746 ha, co stanowi 17,4% powierzchni MOF S-U. Znaczną część powierzchni gminy stanowią użytki rolne – około 55%, w tym użytki orne (68%), łąki (17%), pastwiska (12%). Zamieszkuje ją 8 295 osób (5,2% ludności MOF). Prognozuje się, iż do roku 2030 liczba mieszkańców gminy Ustka wzrośnie o około 5,4% i wyniesie 8 741 osób. Około 14,9% mieszkańców gminy stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Gminę wyróżnia dobrze rozwinięta baza turystyczna – 932 miejsca noclegowe przypadające na każde 1000 mieszkańców. Jednocześnie gmina boryka się z problemem słabo rozwiniętej sieci kanalizacyjnej – około 76% gospodarstw posiada podłączenie sieciowe, co w połączeniu z sezonowym znaczącym wzrostem liczby turystów, powoduje zagrożenia dla środowiska naturalnego. Słabo rozwinięta jest także sieć gazownicza – zaledwie 9,2% podłączonych gospodarstw. Ponadto gmina boryka się z brakiem oferty żłobkowej, ograniczoną ofertą przedszkolną oraz niższymi od przeciętnych dla całego MOF wynikami nauki w szkołach podstawowych, a także bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturą opieki zdrowotnej.

Gmina Kobylnica – położona jest w południowo-zachodniej części MOF S-U, w powiecie słupskim. Od północy graniczy z miastem Słupsk oraz gminą Słupsk, od wschodu z gminą Dębica Kaszubska, a także gminami Kępice, Sławno oraz Postomino. Zamieszkuje ją 13 211 mieszkańców. Jest drugą pod względem liczby ludności gminą wiejską obszaru. Jej powierzchnia to 24 391 ha (19,6% MOF). Wyróżnia ją najbardziej dynamiczny przyrost liczby mieszkańców spośród wszystkich gmin MOF S-U. Prognozuje się, że do roku 2030 liczba mieszkańców gminy powiększy się o około 20% i wyniesie niemal 16 tys. Gmina Kobylnica jest jedną z najmłodszych demograficznie gmin obszaru i podobnie jak gmina Słupsk, stanowi naturalne zaplecze podmiejskie miasta Słupska. Kobylnica jest gminą posiadającą dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i kanalizacyjną. Poziom gazyfikacji wynosi około 35%. Ważne znaczenie dla gospodarki gminy ma rolnictwo i związane z nim przetwórstwo rolno – spożywcze. Jest to gmina rolnicza, lecz z myślą o inwestorach podejmuje się działania zmierzające do uzbrojenia terenów inwestycyjnych i rozwijania nowych branż. Ze względu na stały przyrost liczby mieszkańców, gmina w kolejnych latach zobligowana będzie do rozbudowy infrastruktury sieciowej, dopasowania oferty edukacyjnej, rozwijania sieci transportowej, a także dostosowania dostępnych usług publicznych do zmieniającej się struktury społecznej.

Gmina Damnica – to gmina wiejska o charakterze rolniczym, usytuowana we wschodniej części MOF S-U, stanowiąca część powiatu słupskiego. Zachodnia granica gminy przebiega zaledwie 3 km od wschodniej granicy miasta (choć centra obu miejscowości dzieli odległość blisko 20 km). Gmina zajmuje powierzchnię 16 766 ha (13,5% powierzchni MOF), w tym użytki rolne 10 848 ha (64,6%) oraz

lasy 4 888 ha (29,1%). Obszar gminy zamieszkuje 6 080 mieszkańców (3,8% mieszkańców MOF) co czyni ją najmniej ludną gminą MOF S-U. Gmina Damnica jest jedną z dwóch gmin wiejskich MOF tracących mieszkańców. Ich odsetek od 2011 zmalał o 3,4%. Prognozuje się, iż liczba mieszkańców do roku 2030 skurczy się o kolejne -4,8%, co spowoduje, że gminę zamieszkiwało będzie około 5 790 mieszkańców. Winy za ubytek mieszkańców doszukiwać można się w stałym negatywnym saldzie migracji z terenu gminy oraz ujemnym przyroście naturalnym. Mimo to, odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w gminie, jest niższy od przeciętnego dla całego MOF i wynosi 13,9%, co oznacza, że gmina jest gminą relatywnie młodą. W chwili obecnej w gminie dostrzega się braki w ofercie żłobkowej (brak żłobków) oraz przedszkolnej (zaledwie 69,8% dzieci objętych opieką przedszkolną). Ponadto mimo bardzo dobrze rozwiniętej sieci wodociągowej (100% podłączonych gospodarstw), zauważa się konieczność dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej (81,6% podłączonych gospodarstw), a także rozbudowy sieci gazowniczej – aktualnie sieć gazowa dociera do zaledwie 0,1% gospodarstw. Gminę odznacza także bardzo niska dostępność do miejsc noclegowych (3 na 1000 mieszkańców), brak infrastruktury ścieżek rowerowych, brak ogólnodostępnych aptek i ograniczona dostępność podstawowej opieki medycznej. Mimo niskiego poziomu bezrobocia (4,4%), gminę cechuje niewielka liczba podmiotów gospodarczych. Słabo rozwinięty jest także sektor organizacji społecznych. Gmina Damnica spełnia w najniższym zakresie kryteria delimitacyjne MOF S-U, choć jej walorem jest bliskie położenie względem rdzenia MOF oraz wysoka dostępność transportowa.

Gmina Dębica Kaszubska – usytuowana jest w południowo-wschodniej części MOF S-U i stanowi część powiatu słupskiego. Obejmuje obszar 29 952 ha, co stanowi ją największa pod względem powierzchni gminą MOF S-U. Obszar gminy Dębica Kaszubska to niemal 1/4 ogółu obszaru MOF S-U. Gminę zamieszkuje łącznie niespełna 10 tys. mieszkańców – 5,9% mieszkańców MOF. Liczba ludności gminy ulega stałemu zmniejszeniu i prognozuje się, że do roku 2030 spadek ten wyniesie około 3,1%. Gminę będzie zamieszkiwało wówczas 9,2 tys. mieszkańców. Spadek liczby ludności to efekt ujemnego przyrostu naturalnego oraz negatywnego salda migracji. Największą część pokrycia terenu gminy stanowią lasy 15 371 ha, co stanowi 51,1% jej powierzchni, następnie grunty rolne (42,7%) i pozostałe (6,2%). Nadaje to gminie charakter leśno-rolniczy, czego skutkiem jest fakt, iż gmina odznacza się najwyższym poziomem bezrobocia rejestrowanego wśród gmin MOF – 8,8% podczas gdy średnia dla obszaru wynosi 4,5%. W gminie najwyższy jest także udział osób długotrwale bezrobotnych, wśród bezrobotnych ogółem – 50,1%. Mimo dużych walorów turystycznych gminy, słabo rozwinięta jest na jej terenie baza turystyczna. Na każde 1000 mieszkańców przypadają zaledwie 4 miejsca noclegowe. Problem ten może być powiązany z niską dostępnością transportową obszaru, brakiem ścieżek rowerowych oraz zintegrowanej oferty turystycznej.

6.3. Demografia

Populacja MOF S-U to około 160 tys. osób, stanowiąca mniej więcej 6,8% ogółu województwa pomorskiego. Jest to jednocześnie populacja starzejąca się i stopniowo malejąca liczebnie. Blisko 2/3 mieszkańców obszaru zamieszkuje teren 2 miast – Słupska i Ustki, oznacza to stosunkowo wysoki wskaźnik urbanizacji obszaru, jednocześnie około połowę terenu MOF stanowią użytki rolne, a około 1/3 grunty leśne. W tym kontekście istotne jest to, iż z przeprowadzonych wśród mieszkańców MOF S-U (na próbie 860 osób) badań ankietowych wynika, iż jedynie około 8% respondentów rozważa możliwość zmiany miejsca zamieszkania, na lokalizację umiejscowioną poza MOF S-U. Jednocześnie ponad 80% badanych zamierza w najbliższych latach pozostać na terenie MOF S-U i niemal tyle samo respondentów jest przekonana, że teren ten jest dobrym miejscem do życia. Wskazuje to na duże przywiązanie badanych do zamieszkiwanego miejsca i dobrą ocenę jakości życia na tym terenie. Wśród potencjalnych powodów skłaniających respondentów do zmiany miejsca zamieszkania znalazły się głównie chęć zamiany mieszkania na dom lub miasta na wieś, a także powody finansowe – lepsze zarobki, niższe opłaty.

Suburbanizacja - w odniesieniu do powyższego, istnieje duże prawdopodobieństwo, iż teren MOF S-U nadal będzie się wyludniał (o czym świadczą prognozy statystyczne), lecz mimo wszystko znaczna część mieszkańców czuje silny związek z zamieszkiwanym terenem, co można traktować jako istotny potencjał. Jednocześnie obszar ten narażony jest na zjawisko postępującej suburbanizacji – przenoszenia się ludności miejskiej do gmin podmiejskich, co potwierdzają zarówno badania ankietowe jak i dane statystyczne. W sposób zauważalny koncentracja mieszkańców występuje wokół miast rdzenia MOF S-U. Im dalej od miast Słupsk i Ustka, tym bardziej maleje zagęszczenie ludności. Wraz ze zjawiskiem suburbanizacji w kolejnych latach postępować będzie proces wyludniania się miast obszaru oraz powolnego tracenia przez nie funkcji miejskich. Problemem stanie się zatem konieczność ponoszenia dodatkowych nakładów na rozwój infrastruktury drogowej, komunikacyjnej i komunalnej.

Wraz ze zjawiskiem suburbanizacji, postępuje starzenie się społeczności, w szczególności miast (Słupsk i Ustka). W latach 2011-2020 znacząco wzrósł w nich odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Równocześnie maleje wskaźnik przyrostu naturalnego co wskazuje, że zjawisko starzenia się demograficznego w kolejnych latach będzie nadal się nasilało.

6.4. Edukacja i kultura

Obecnie przeciętne wyniki egzaminów ósmoklasisty w szkołach podstawowych MOF S-U oraz wyniki egzaminów maturalnych w latach 2018-2020 znacząco odstają od średnich dla kraju i województwa.

Oznacza to, iż szkoły MOF S-U oferują niższy poziom nauki, niż ich odpowiedniki w kraju i województwie. Duże zróżnicowanie w zakresie wyników egzaminów zauważalne jest także na poziomie poszczególnych gmin MOF. W trakcie badań prowadzonych na potrzeby opracowania diagnozy, często wskazywano na niewykorzystany potencjał lokalnych szkół oraz uczelni wyższych. Wielokrotnie postulowano aby w kolejnych latach podjęto działania nastawione na wypracowanie modelu kształcenia (szkoły ponadpodstawowe, Akademia Pomorska, placówki kształcenia ustawicznego), które pozwalałyby na kształcenie kadr pod potrzeby lokalnego rynku pracy, co docelowo może przełożyć się na zapewnienie stabilnego zatrudnienia. W kontekście samej Akademii Pomorskiej postulowano utworzenie kierunków medycznych oraz uruchomienie innowacyjnych kierunków kształcących inżynierów. Rozwój współpracy na każdym poziomie szkolnictwa może stać się impulsem zarówno dla lokalnej gospodarki, jak korzystnie wpłynąć na ograniczenie migracji osób młodych.

6.5. Pomoc społeczna

Mimo nieznacznie wyższych od wojewódzkich wskaźników dotyczących liczby mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, obserwuje się stały trend poprawy sytuacji społecznej mieszkańców MOF S-U. Z danych statystycznych wynika wprost, że poprawie ulega sytuacja materialna mieszkańców i ogranicza się występowanie poziomu ubóstwa. Jednakże dostrzega się istotne problemy i potrzeby w obszarze pomocy społecznej w zakresie wsparcia rodzin dysfunkcyjnych, brak rodzin zastępczych, a także braki kadrowe ośrodków pomocy społecznej. W związku z zachodzącymi zmianami demograficznymi, konieczne będzie także powołanie nowych instytucji odpowiadających na zapotrzebowanie rosnącej liczby osób z niepełnosprawnością, osób starszych i samotnych. Ważne będzie także uruchomienie nowych usług wspierających, nastawionych na deinstytucjonalizację pomocy, a także pomoc dedykowaną konkretnym grupom społecznym: usług transportowe, asystentów rodziny, opiekę wytchnieniową, rozwój oferty miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością, tworzenie mieszkań specjalnego przeznaczenia etc. Istotne będzie również uruchomienie działań nakierowanych na aklimatyzację, integrację i poprawę jakości życia cudzoziemców.

6.6. Rynek pracy

Na terenie MOF S-U obserwuje się wieloletni trend spadku bezrobocia rejestrowanego. Większość osób pozostających bez zatrudnienia stanowią kobiety. Oprócz poprawiającej się sytuacji na rynku pracy, obserwuje się stałą poprawę sytuacji gospodarczej obszaru. Sukcesywnie przyrasta liczba

zarejestrowanych na terenie MOF S-U podmiotów gospodarczych, a także działalności zakładanych przez osoby fizyczne. Co istotne trend ten nie omija także gmin wiejskich MOF S-U, przez co wartości wskaźników dla całego obszaru, zbliżone są do wartości dla całego województwa. Słabiej natomiast kształtują się statystyki dotyczące prowadzenia i zakładania przez mieszkańców podmiotów społecznych (fundacji i stowarzyszeń). Mimo poprawiającej się stale sytuacji na lokalnym rynku pracy, problemem dla mieszkańców MOF S-U może być nie sama dostępność pracy, lecz jej jakość związana z oferowanymi wynagrodzeniami, charakterem pracy, oczekiwaniami pracodawców etc. Istotny problem lokalnego rynku pracy to także aktualny układ drogowy i wykluczenie komunikacyjne całego MOF, który z jednej strony utrudnia przemieszczanie się po obszarze, a z drugiej zmniejsza zainteresowanie inwestorów, ze względu na długie czasy dojazdów. Sytuacja ta ogranicza tym samym konkurencyjność firm zlokalizowanych na terenie MOF S-U. Rozwiązaniem (co najmniej doraźnym) części problemów komunikacyjnych, może być rozwój i promocja telepracy oraz innych współczesnych form zatrudnienia. Rozwój oferty telepracy może sprzyjać większemu przywiązaniu do terenu MOF osób młodych i specjalistów z różnych branż, gdyż zmniejszy się konieczność dojeżdżania do firm zlokalizowanych poza terenem MOF.

Spośród wymienionych zawodów deficytowych stosunkowo największe zapotrzebowanie zgłaszane jest przez branżę budowlaną, w zawodach wymagających kwalifikacji/uprawnień specjalistycznych, ale także (co istotne) branżę medyczną – lekarze, pielęgniarki, ratownicy medyczni. Braki kadrowe to także istotny element związany z funkcjonowaniem lokalnej administracji, która od lat boryka się z brakiem specjalistów (zarówno w zakresie kadr na stanowiskach administracyjnych, jak i w obszarze kultury, pomocy społecznej etc.). Braki kadrowe samorządów negatywnie przekładają się także na ich funkcjonowanie w zakresie kooperacji jednostek, koordynacji pracy oraz wdrażania nowych rozwiązań. Odpowiedzią na obserwowane zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy, przynajmniej częściowo może stać się oferta szkół średnich i uczelni wyższych MOF S-U, połączone z odpowiednim stymulowaniem inwestycji prywatnych, w tym inwestorów spoza MOF S-U, którzy będą chcieli zakładać lub przenosić inwestycje na teren MOF tworząc tym samym podaż nowych miejsc pracy. Działanie to wymaga jednak stałej współpracy instytucji publicznych i podmiotów rynku pracy. W przypadku funkcjonowania jednostek publicznych MOF S-U, poprawę funkcjonowania można osiągnąć także za sprawą rozwoju środków komunikacji elektronicznej (e-usługi). W chwili obecnej usługi te funkcjonują w ograniczonym zakresie, lecz docelowo mogą poprawić zarówno jakość realizacji usług publicznych, jak i przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej.

6.7. Finanse samorządowe

Spośród jednostek samorządowych wchodzących w skład MOF S-U największe dochody w przeliczeniu na mieszkańca w 2020 roku odnotowała gmina wiejska Słupsk, w wysokości 8,3 tys. zł/os. Natomiast Miasto Słupsk otrzymało największe spośród wymienionych jednostek dofinansowanie, wynoszące aż 199 877,29 tys. zł.

Tabela 3. Dochody poszczególnych jednostek samorządowych wchodzących w skład MOF S-U, osiągnięte w 2020 roku

Jednostka	Dochody [tys. zł]				
	Ogółem	Majątkowe	Na 1 mieszkańca	Własne	Dotacje ogółem
Gmina Damnica	37 618,38	4 629,24	6,17	16 273,15	11 970,26
Gmina Dębica Kaszubska	56 209,62	4 457,17	5,92	18 518,65	21 230,44
Gmina Kobylnica	88 779,59	9 583,34	6,80	45 604,67	29 497,05
Gmina Słupsk	152 372,37	35 295,30	8,30	78 911,85	48 988,90
Miasto Słupsk	678 521,37	64 214,03	7,51	314 217,51	199 877,29
Gmina Ustka	65 706,79	12 116,58	7,89	44 172,90	15 694,79
Miasto Ustka	105 858,96	28 962,68	6,93	57 701,84	33 988,26

źródło: GUS

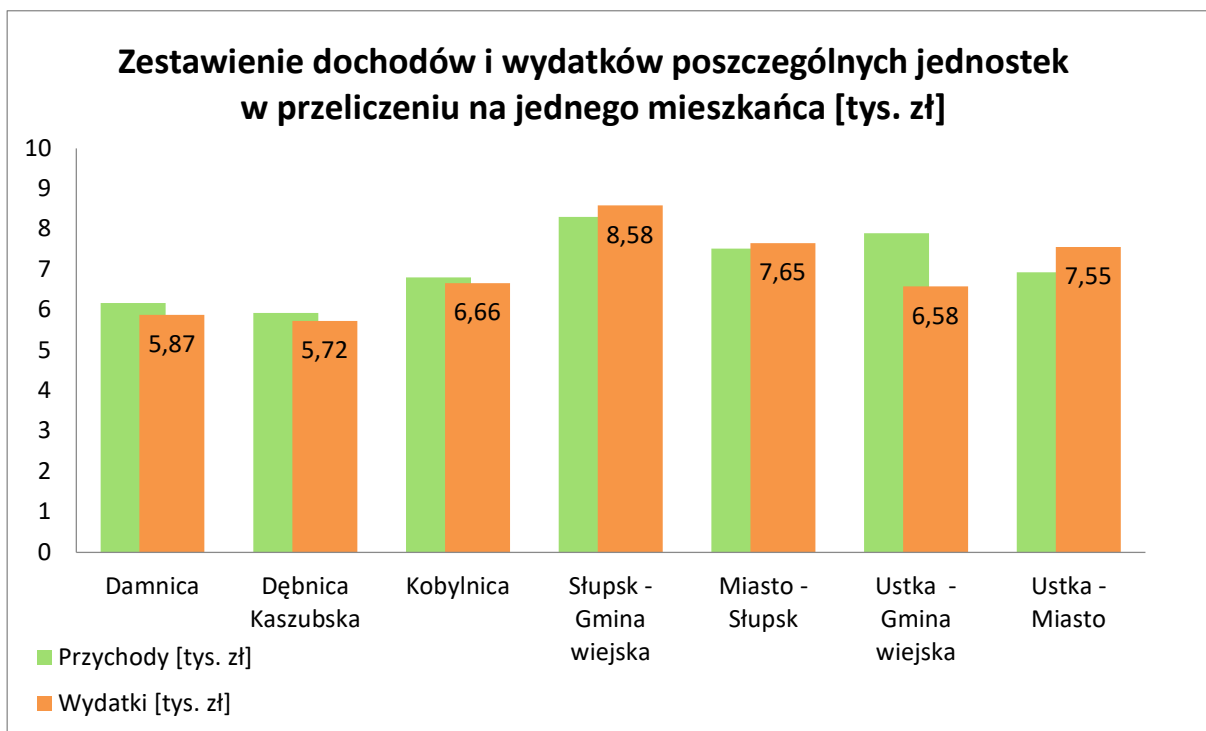
Tabela 4. Niektóre z wydatków poniesionych przez jednostki składowe MOF S-U w 2020 roku.

Jednostka	Wydatki na 1 mieszkańca [zł]			Wydatki [tys. zł]	
	Ogółem	Oświata i wychowanie	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Ochrona zdrowia	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
Gmina Damnica	5 868,89	1 588,38	127,57	137,31	3 632,82
Gmina Dębica Kaszubska	5 721,3	1 761,41	95,53	82,42	4 114,81
Gmina Kobylnica	6 656,85	1 599,65	201,81	534,72	9 382,71
Gmina Słupsk	8 577,21	2 210,78	444,77	714,44	12 440,56
Miasto Słupsk	7 653,14	2 322,59	294,00	3 958,44	57 248,20
Gmina Ustka	6 578,85	1 239,13	219,84	301,28	6 762,18
Miasto Ustka	7 654,95	1 546,17	132,00	1 146,50	17 038,32

źródło: GUS

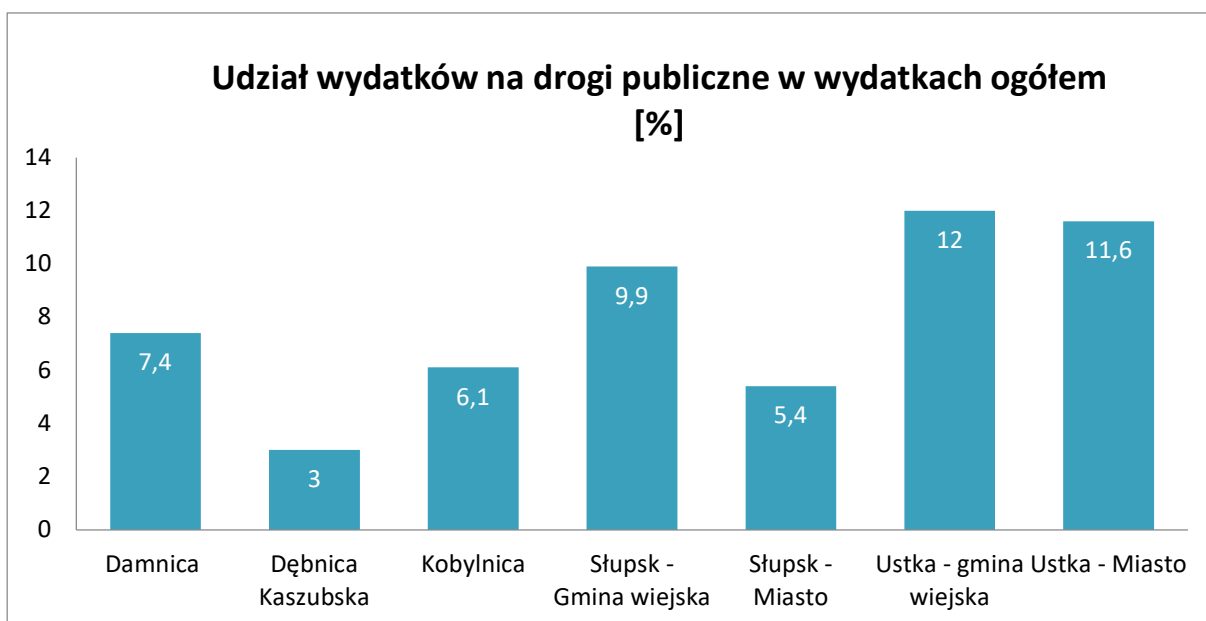
Zgodnie z danymi GUS w 2020 roku gminy wiejskie Słupsk oraz Ustka a także miasto Słupsk odnotowały większe wydatki od dochodów, co zapewne wynika z pandemii Covid-19, która uderzyła

szczególnie w turystykę i gastronomię. Gminy o rolniczym charakterze odnotowywały zazwyczaj mniejsze straty.

Rysunek 3. Zestawienie dochodów i wydatków poszczególnych jednostek w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2020 roku [tys. zł]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 4. Udział wydatków poszczególnych jednostek samorządowych na drogi publiczne w wydatkach ogółem w 2020 roku [%]

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

6.8. Turystyka

Podstawą rozwoju funkcji turystycznej terenu MOF jest głównie turystyka rekreacyjna związana z bliskością morza Bałtyckiego, a także wyjątkowe walory przyrodnicze, krajobrazowe oraz zdrowotne wynikające ze zwiększonej zawartości jodu w nadmorskim powietrzu. Gminy MOF S-U oferują liczne wydarzenia kulturowe i sportowe. Ważną rolę w rozwoju turystyki miasta odgrywają obiekty noclegowe, gastronomiczne, rekreacyjne, kulturalne i sportowe, wspólnie tworzące bazę turystyczną.

Tabela 5. Obiekty turystyczne w poszczególnych jednostkach MOF S-U, stan na 31.07.2021 r.

Jednostka	Turystyczne obiekty noclegowe ogółem	Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych (restauracje, bary, kawiarnie)	Liczba wypożyczalni sprzętu turystycznego
Gmina Damnica	1		1
Gmina Dębica Kaszubska	1	x	x
Gmina Kobylnica	2	3	x
Gmina Słupsk	1	1	x
Miasto Słupsk	9	6	2
Gmina Ustka	58	17	14
Miasto Ustka	54	42	14

źródło: GUS

Na terenie miasta Słupsk znajduje się także filharmonia, muzeum, galeria sztuki, jeden teatr dramatyczny oraz dwa teatry lalkowe. Ponadto, w gminie wiejskiej Słupsk także znajdują się 2 muzea, które w 2020 roku odwiedziło 2 433 osób. Na terenie wielu gmin wchodzących w skład MOF S-U można skorzystać z basenów, saun, czy zabiegów SPA czy zabiegów rehabilitacyjnych. Na terenie gminy wiejskiej Ustka w 2020 roku funkcjonowało 65 turystycznych obiektów noclegowych, a w 2021 roku – 58. Spadek liczby obiektów wynika zapewne z pandemii Covid-19, która szczególnie uderzyła z w branżę gastronomiczną i turystyczną. Obiekty noclegowe na terenie są zróżnicowane pod względem jakości usług i cen, co stwarza bogatą ofertę dla turystów z różnych segmentów rynku turystycznego. W Ustce oraz Słupsku funkcjonują Centra Informacji Turystycznej.

Na terenie MOF S-U znajdują obiekt znany na cały kraj – Dolina Charlotty, oferujący zakwaterowanie, SPA, atrakcje poprzez Zoo oraz fokarium czy też amfiteatr. Odbývają się tam bardzo popularne imprezy masowe m.in. Charlotta Rock Festival czy Festiwal Legend Rocka oraz swoje prywatne koncerty dają tam gwiazdy skali światowej a sam Carlos Santana określił Dolinę Charlotty mianem „swojego drugiego domu”.

Przez teren MOF S-U przebiegają 3 znakowane szlaki turystyczne PTTK:

- Szlak żółty Doliny Słupi – długość 95 km, od Ustki przez Słupsk, Dębnicę Kaszubską i Gałęźnicę Małą do Bytowa;

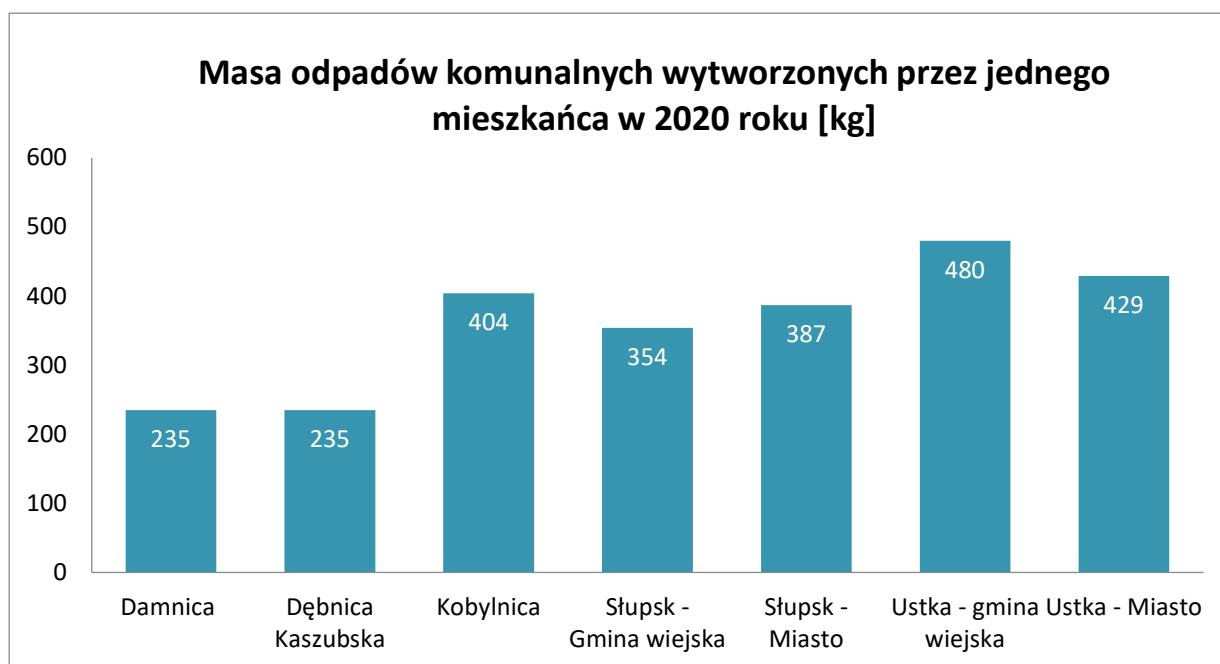
- Szlak czarny Doliny Wieprzy i Studnicy – długość 71 km, od Słupska przez Lulemino, Korzybie, Osieczki i Kępice do Miastka;
- Szlak czerwony Nadmorski – długość 86 km, od Jarosławca przez Ustkę, Rowy do Czołpino do Łeby.

6.9. Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska

Jednym z pozytywnych wyróżników MOF S-U jest wysoki poziom dostępności podłączeń wodociągowych oraz wysoki wskaźnik skanalizowania obszaru. Jednocześnie wskazuje się, że znaczna część istniejących instalacji wymaga modernizacji i rozbudowy. Konieczne jest także usprawnienie istniejących oczyszczalni ścieków, co wiąże się w szczególności z intensywnym wzrostem populacji w gminach wiejskich MOF S-U. Działanie to jest także konieczne ze względu na fakt, iż przeciętny mieszkaniec MOF S-U zużywa większą ilość wody niż mieszkańcy kraju. Zużycie wody większe jest jednak w gminach nadmorskich, a znacząco mniejsze w gminach, w których ruch turystyczny jest mniejszy. Gminy te wymagają zatem tworzenia odmiennej infrastruktury, uwzględniającej sezonowość ruchu turystycznego.

Obszar MOF S-U cechuje wyższy od przeciętnego dla kraju poziom gazyfikacji. Wynika on jednak z wysokiego stopnia zgazyfikowania miasta Słupsk i Ustki. Pozostałe gminy mają najczęściej fragmentarycznie rozwiniętą sieć gazową. W kontekście zachodzących zmian środowiskowych i konieczności obniżania emisji zanieczyszczeń, konieczna może zatem okazać się rozbudowa sieci gazowej, lub dalsza rozbudowa sieci odnawialnych źródeł energii, która prócz farm fotowoltaicznych i wiatrowych, może zostać uzupełniona o elektrownie wiatrowe morskie. Działanie to przyczyni się to nie tylko do poprawy środowiska naturalnego, ale także może docelowo korzystnie wpłynąć na kondycję dochodów gmin. Ponadto w obszarze MOF funkcjonują dwa systemy ciepłownicze oparte na wytwarzaniu ciepła z węgla. Wysokie ceny uprawnień do emisji oraz nowe standardy emisyjne od 01.01.2023 wymagają gruntownej modernizacji źródeł ciepła. Modernizacja opierać się będzie o decentralizację źródeł, dekarbonizację, dywersyfikację paliw oraz budowę źródeł OZE. Plany Spółek ciepłowniczych przewidują również produkcję energii elektrycznej w kogeneracji. Pozwoli to utrzymanie cen ciepła na akceptowalnym przez mieszkańców poziomie i budowanie niezależności energetycznej MOF.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, obszary wiejskie ze względu na swą specyfikę, mają zdecydowanie słabiej rozwiniętą sieć internetową niż tereny miejskie. Obecnie dostępność Internetu stacjonarnego o wysokiej przepustowości, występuje głównie w miastach MOF S-U. Konieczność rozwoju tej sieci to zarówno wyzwanie cywilizacyjne dla obszaru, jak i szansa na jego rozwój społeczno-gospodarczy.

Rysunek 5. Porównanie masy odpadów komunalnych wytworzonych przez jednego mieszkańca w 2020 roku w poszczególnych jednostkach

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 6. Odpady zebrane selektywnie w ciągu 2020 roku [Mg]

Odpady zebrane selektywnie (ogółem)	Jednostka samorządowa						
	Damnica	Dębica Kaszubska	Kobylnica	Słupsk		Ustka	
				Gmina wiejska	Miasto	Gmina wiejska	Miasto
Ogółem	715,23	1 071,1	2 422,91	2 594,89	11 198,79	1 146,8	2 577,74
Papier i tektura	27,17	61,66	231,38	269,13	1 613,36	99,38	342,06
Szkło	117,15	198,64	340,18	497,51	1 498,3	350,04	355,26
Tworzywa sztuczne	-	302,2	496,77	680,75	1 926,08	337,09	394,78
Metale	-	-	-	-	8,78	-	-
Tekstylia	7,0	15,76	9,42	8,38	31,88	3,18	12,86
Niebezpieczne	-	1,24	0,83	1,01	8,13	0,04	-
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	7,9	24,04	13,87	59,7	159,06	0,07	34,19
Wielkogabarytowe	144,1	194,94	309,96	338,52	1 878,04	3,12	468,44
Biodegradowalne	223,44	240,26	1 015,19	714,58	4 021,44	316,5	967,21
Baterie i akumulatory razem	-	0,26	0,22	0,16	1,94	-	-

Odpady zebrane selektywnie (ogółem)	Jednostka samorządowa						
	Damnica	Dębica Kaszubska	Kobylnica	Słupsk		Ustka	
				Gmina wiejska	Miasto	Gmina wiejska	Miasto
Opakowania wielomateriałowe	-	-	-	-	3,04	-	-
Zmieszane odpady opakowaniowe	186,45	28,78	3,5	22,94	36,5	37,38	2,94
Pozostałe	2,02	3,22	1,59	2,21	12,24	-	-
Baterie i akumulatory niebezpieczne	-	-	-	-	0,84	-	-
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne niebezpieczne	6,15	3,2	5,81	24,9	56,98	0,03	25,76

źródło: GUS

Na terenie MOF S-U znajduje się Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych, w gminie Słupsk, w miejscowości Bierkowo, która obejmuje instalacje:

- mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych MBP,
- przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i bioodpadów – kompostownia,
- do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – składowisko,

oraz Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych w mieście Słupsk obejmująca instalację przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i bioodpadów – kompostownia.

6.10. Istniejący stan środowiska

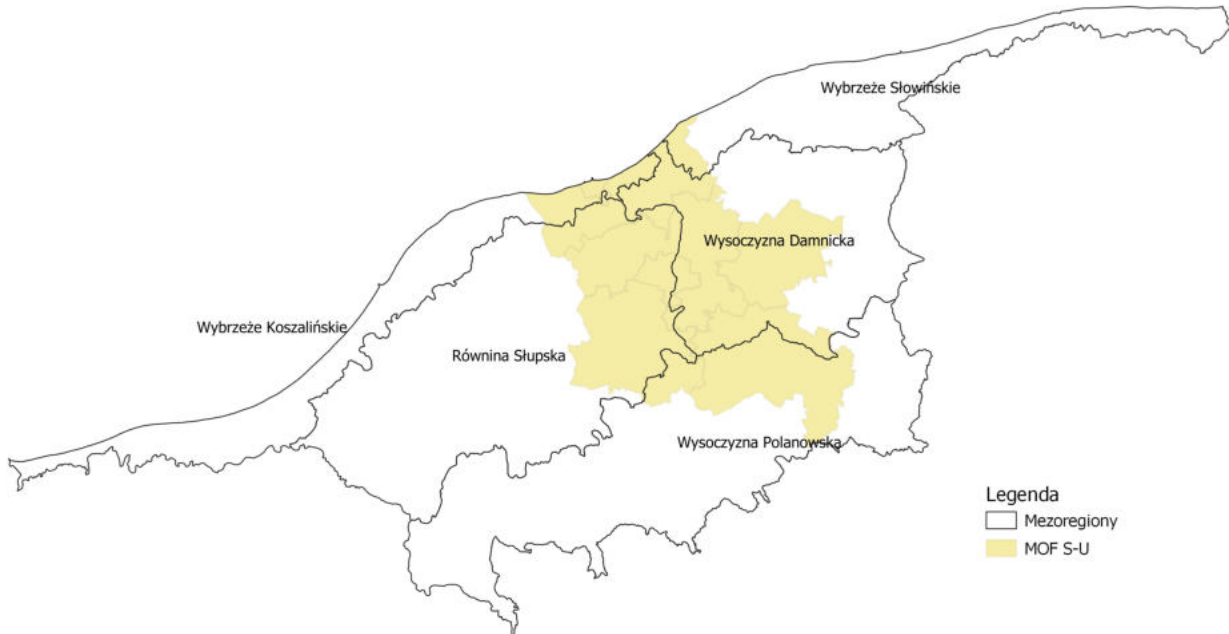
6.11.1. Klimat

Klimat obszaru, na którym znajduje się MOF S-U jest w dużym stopniu kształtowany przez bliskość Morza Bałtyckiego. Sąsiedztwo morza kształtuje klimat łagodny, wilgotny, charakteryzujący się niedużymi amplitudami temperatur. Lata bywają chłodne a zimy ciepłe. Średnia roczna temperatura z wielolecia w Słupsku wynosi +7,6°C, a w Ustce +7,7°C. Okres wegetacyjny trwa średnio 214 dni.

MOF S-U leży na dwóch krainach klimatycznych:

- Kraina pobrzeża otwartego morza,
- Kraina Pojezierza Pomorskiego – część zewnętrzna.

Tereny leżące w bezpośrednim kontakcie z morzem Bałtyckim, silniej odczuwają jego wpływ na pogodę. Zmianie ulega także zawartość jodu w powietrzu. Średni roczny opad deszczu na terenie Ustki sięga 850 mm, natomiast w Słupsku wynosi on około 760 mm rocznie.

Rysunek 6. MOF S-U na tle mezoregionów
źródło: opracowanie własne

Na terenie MOF S-U przeważają wiatry S-SW. W pasie nadmorskim dominują wiatry kierunków S-SW-W. Na obszarze wybrzeża dominują kierunki południowo-zachodnie i zachodnie, a w rejonie miasta Słupska wiatry zachodnie. Na terenie Pomorza występują wybitnie korzystne warunki pod kątem wykorzystania energii wiatrowej.

6.11.2. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 t.j.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa pomorskiego wyznaczono 2 strefy:

- Aglomeracja trójmiejska (kod strefy: PL2201),
- strefa pomorska (kod strefy: PL2202), do której należy MOF S-U.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 r., poz. 2279).

Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Rysunek 7. Podział województwa pomorskiego na strefy ochrony powietrza.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport wojewódzki za rok 2020

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył PM₁₀,

- pył PM2.5,
- ołów Pb w PM10,
- arsen As w PM10,
- kadm Cd w PM10,
- nikiel Ni w PM10,
- benzo(a)piren B(a)P w PM10.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 7. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	<ul style="list-style-type: none"> - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	<ul style="list-style-type: none"> - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

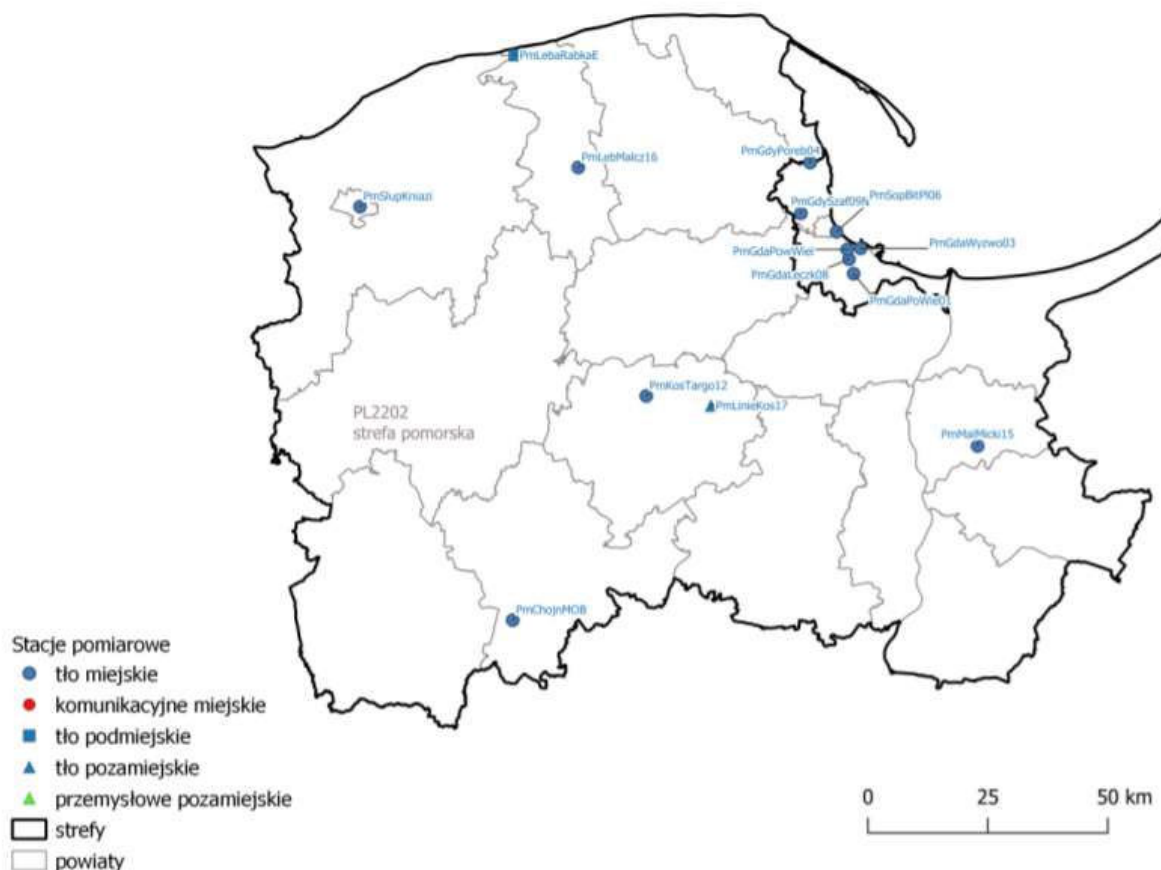
* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorski, Raport wojewódzki za rok 2020

W 2020 roku program pomiarów jakości powietrza realizowany był zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2016 – 2020”. W skład

sieci monitoringu wchodziło 13 stacji automatycznych (6 należących do ARMAAG, 6 należących do GIOŚ i 1 należąca do IMGW) oraz 2 manualne należące do GIOŚ.

W roku 2020 na terenie MOF S-U znajdowała się stacja pomiarowa w mieście Słupsk na ulicy Kniaziewiczza 50 o typie stacji – tło.

Rysunek 8. Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie pomorskim, wykorzystywanych w ocenie za rok 2020
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport wojewódzki za rok 2020

Zestawienie wszystkich wynikowych klas dla strefy pomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa pomorska	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²

¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

² Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa opolska uzyskała klasę A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport wojewódzki za rok 2020

Jak wynika z *Rocznej oceny jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport wojewódzki za rok 2020* na terenie strefy pomorskiej, stwierdzono występowanie w ciągu roku ponadnormatywnego stężenia benzo(a)piranu w pyłe PM₁₀. Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy pomorskiej ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone w przypadku żadnego z zanieczyszczeń. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy pomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 9. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃
strefa pomorska	A	A	A

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, raport wojewódzki za rok 2020*

6.11.3. Wody

Korzystanie z wód występujących na terenie MOF S-U musi przebiegać zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętymi Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. Z 2016 r. poz. 1911). Wprowadzenie rozporządzenia ma na celu osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału wód. Zawiera ono wymagania w zakresie jakości wód powierzchniowych, ciągłości morfologicznej cieków, wymagania odnośnie poborów wód podziemnych oraz zachowania przepływu nienaruszalnego. Wymagania te ukierunkowane są na spełnienie celów środowiskowych zapisanych w Planie gospodarowania wodami dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Wody powierzchniowe

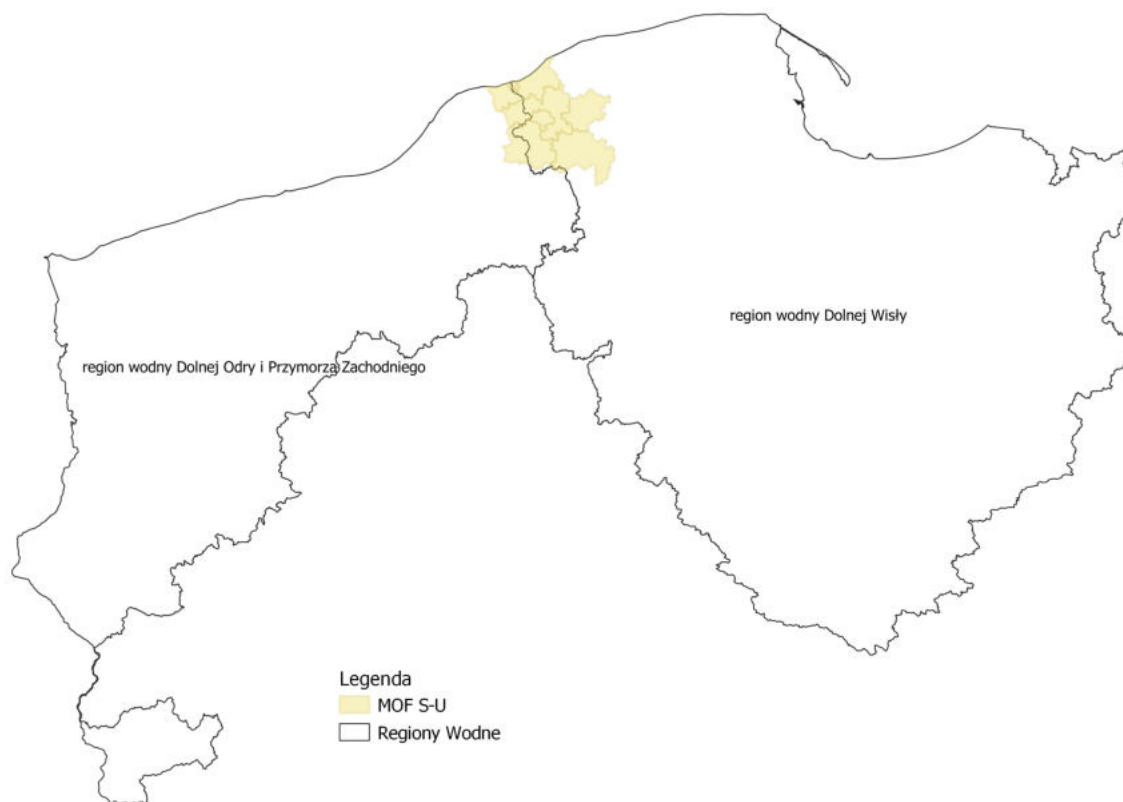
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Wskazany dokument planistyczny stanowi podstawę do podejmowania decyzji związanych z kształtowaniem stanu zasobów wodnych i zasad gospodarowania. MOF S-U leży w obszarze dorzecza Odry oraz Wisły, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz regionie wodnym Dolnej Wisły.

Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP brano ponadto pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Zgodnie z tym, celem środowiskowym dla JCWP rzecznych jest:

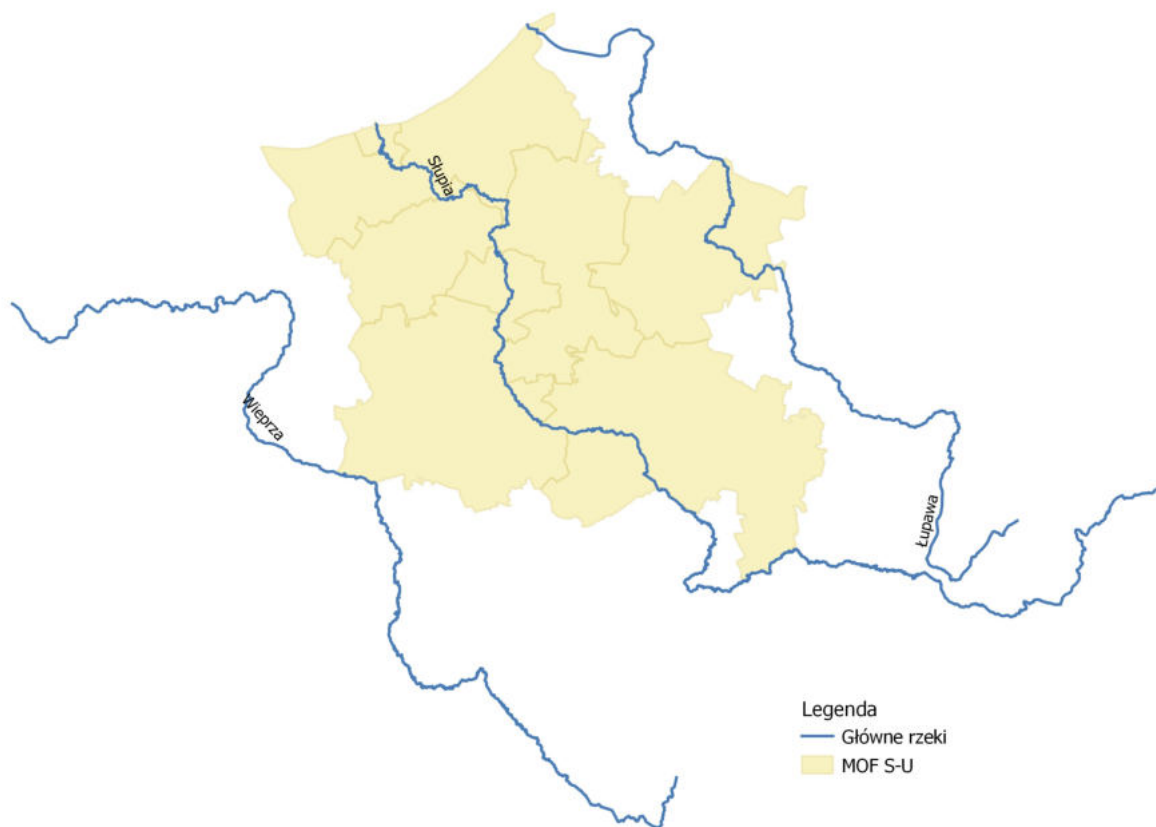
- w zakresie stanu chemicznego - dobry stan chemiczny

- w zakresie elementów hydromorfologicznych - dobry stan tych elementów

Rysunek 9. MOF S-U na tle regionów wodnych
źródło: opracowanie własne

Program Wodno-Środowiskowy Kraju, to jeden z podstawowych dokumentów planistycznych dotyczących ochrony, gospodarowania oraz zarządzania zasobami wodnymi. Opracowywany jest w celu programowania i koordynowania działań, które zmierzają do realizacji celów środowiskowych. W ramach Programu małej retencji, zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, na rzece Słupia planuje się wykonać 8 sztuk obiektów retencyjnych, a na rzece Łupawa – 5 sztuk. Także w ramach Programu małej retencji, w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, określono, iż na rzece Wieprza planuje się wykonać jeden obiekt retencyjny.

Rysunek 10. Główne ciekі przepływające przez teren MOF S-U
źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd), zlokalizowanych w granicach MOF Słupsk-Ustka.

Tabela 10. Charakterystyka JCWP występujących na terenie MOF Słupsk-Ustka

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan lub potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
CWIIWB6E	Rowy - Jarosławiec Wschód	-	zagrożona
CWIIWB6W	Rowy - Jarosławiec Zachód	-	zagrożona
RW20001947297	Słupia od Kamieńca do Otocznicy	dobry	zagrożona
RW20002247299	Słupia od Otocznicy do ujścia	umiarkowany	zagrożona
RW200017472689	Karżniczka	-	niezagrożona
RW20001747289	Głaźna	umiarkowany	zagrożona
RW200017472949	Gnilna	umiarkowany	zagrożona
RW20001747436	Darżyńska Struga	dobry	niezagrożona
RW200017474389	Rębowa	umiarkowany	niezagrożona
RW20001747452	Dopływ z jez. Dąbrówka	-	niezagrożona
RW20001747454	Dopływ z Łojewa	-	niezagrożona
RW20001747654	Rzechcianka	umiarkowany	niezagrożona

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan lub potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW200017476749	Pustynka	umiarkowany	zagrożona
RW20001947453	Łupawa od Darżyńskiej Strugi do dopływu z Łojewa	dobry	zagrożona
RW20002047435	Łupawa od Bukowiny do Darżyńskiej Strugi	umiarkowany	zagrożona
RW20002047459	Łupawa od dopł. z Łojewa do wpływu do jez. Gardno	słaby	zagrożona
RW20002347266	Skotawa z jez. Skotawsko Wielkie do Granicznej bez Maleńca	dobry	niezagrożona
RW2000234744	Charstnica	dobry	zagrożona
LW20980	Głębokie	-	zagrożona
RW20000472579	Słupia od wpływu do jez. Zalewy do wypływu ze zb. Krzynia	x ¹	zagrożona
RW2000174725722	Brodek	dobry	zagrożona
RW200017472649	Maleniec	-	niezagrożona
RW20001747272	Kamienna	umiarkowany	niezagrożona
RW20001747274	Żelkowa Woda	-	niezagrożona
RW20001847252	Dopływ z jez. Głębokiego	dobry	zagrożona
RW20001947255	Słupia od dopł. z jez. Głębokiego do wpływu do jez. Zalewy	dobry	niezagrożona
RW20001947269	Skotawa od Granicznej do ujścia	dobry	zagrożona
RW20001947291	Słupia od wypływu ze zb. Krzynia do Kamieńca	słaby	zagrożona
RW200020472191	Słupia od wypływu z jez. Żukówko do oddzielenia kanału do jez. Głębokiego	słaby	niezagrożona
RW6000174624	Pokrzywna do Kunicy	umiarkowany	niezagrożona
RW60001746529	Bystrzenica	dobry	niezagrożona
RW20001747276	Strumyk	-	niezagrożona
RW200017472789	Kwacza	umiarkowany	zagrożona
RW20001747292	Kamieniec	-	niezagrożona
RW60001746712	Wrześniczka	umiarkowany	zagrożona
RW60001746716	Pałowska Struga	-	zagrożona
RW60001746729	Moszczeniczka	-	niezagrożona
RW60001946599	Wieprza od Studnicy do Moszczenicy	umiarkowany	zagrożona
RW60002346569	Ściegnica	słaby	zagrożona
RW200017472936	Strzałka	umiarkowany	zagrożona
RW20001747476	Grabownica	-	niezagrożona
RW20001847456	Brodniczka	słaby	niezagrożona
RW20001847458	Dopływ z Bukowej	-	niezagrożona
RW60001747163	Karwina do jez. Modła	zły	niezagrożona
RW60001946791	Wieprza od Moszczenicy do Łąkawicy	dobry	zagrożona
LW90084	Modła	-	zagrożona
RW20001747474	Brodna	-	zagrożona
RW200017474799	Dopływ z polderu Gardna V-VI	słaby	zagrożona

¹ brak możliwości klasyfikacji

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan lub potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW20002247329	Orzechowa	umiarkowany	niezagrożona
RW2000224749	Łupawa z jez. Gardno do ujścia	umiarkowany	niezagrożona
RW60001746732	Pijawica	-	zagrożona
RW60002247169	Potynia	umiarkowany	niezagrożona

źródło: GIOŚ

Wody podziemne

Teren MOF S-U znajduje się w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 10, 11 oraz 12. Informacje na jej temat znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 11. Charakterystyka JCWPd znajdujących się na terenie MOF S-U

Numer JCWPd	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
PLGW600010	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW200011	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW200012	dobry	dobry	zagrożona

źródło: GIOŚ

Zagrożenie powodzią

Z racji na sąsiedztwo obszaru z morzem Bałtyckim, MOF S-U może być narażone na powódź od morza. Zagrożenie to dosięga jednakże niewielkiej części terenu.

Rzeka Słupia przepływająca przez centralną część MOF S-U generuje ryzyko powodzi i podtopień na okolicznych terenach. Na północno-wschodniej części obszaru występuje ryzyko powodzi i podtopień związanych ze zbiornikiem wodnym Gardno.

Rysunek 11. Obszary zagrożone powodzią i podtopieniami
źródło: opracowanie własne

W Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry na terenie zlewni rzeki Wieprzy określono następujące inwestycje strategiczne - nietechniczne:

- Ochrona/zwiększenie retencji leśnej w zlewni;
- Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji leśnej w powiązaniu z Kompleksowym projektem adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych;

Wśród celów głównych zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze Odry, wskazuje się:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

6.11.4. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów

terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
  - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
  - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
  - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 – 22.00,
  - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 – 6.00.

Tabela 12. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeqD	LAeqN	LAeqD	LAeqN
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na terenie MOF S-U na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadującej zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie miast, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Na terenie MOF S-U głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Drogi krajowe:
  - Droga krajowa nr 6,
  - Droga krajowa nr 21,
- Drogi wojewódzkie,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,

Hałas kolejowy

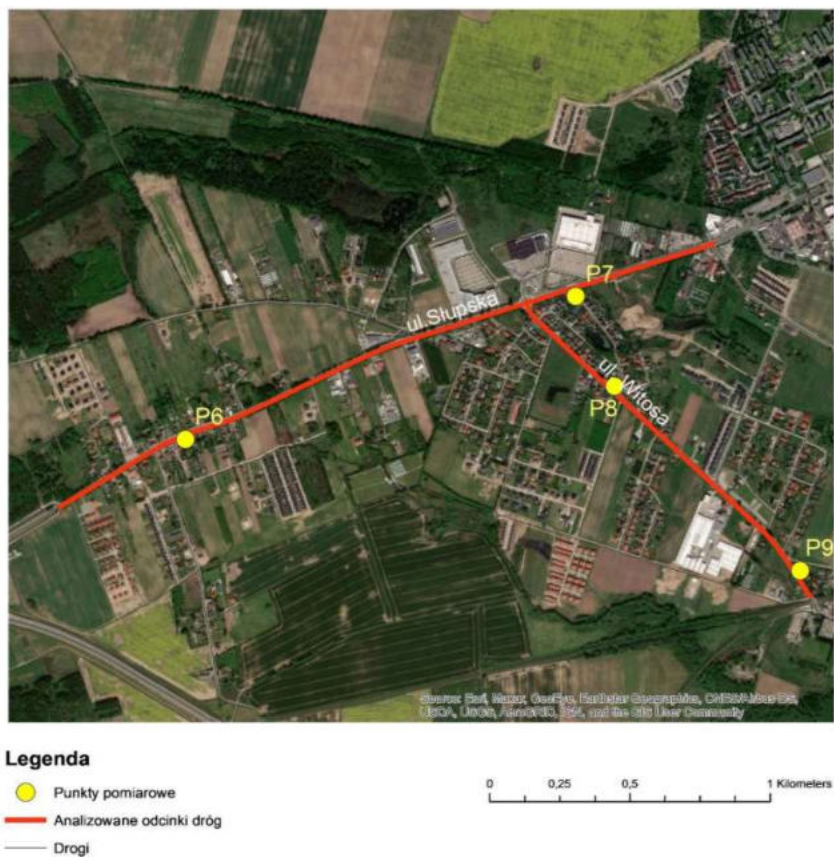
Przez teren MOF S-U przebiegają linie kolejowe łączące m.in. Ustkę i Damnicę ze Słupskiem. W związku z ich istnieniem, na obszarach przez które przebiegają torowiska, może wystąpić potencjalne zagrożenie nadmiernym hałasem, którego źródłem jest kolej.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Jeżeli dla podmiotu stwierdzono, na podstawie przeprowadzonych badań, przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, starosta powiatowy wydaje decyzję określającą dopuszczalne poziomy hałasu. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

W 2019 roku opracowano Lokalną Mapę Hałasu dla wybranych miejscowości na obszarze powiatu słupskiego na terenie województwa pomorskiego, wykonaną na podstawie pomiarów poziomu hałasu w roku 2019 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Lokalna Mapa obejmowała także odcinek drogi gminnej 114136G (ul. Witosza), znajdującej się na terenie gminy Kobylnica, wchodzącej w skład MOF S-U.

Rysunek 12. Lokalizacja punktów pomiarowych na analizowanych odcinkach dróg miejscowości Bolesławice (P6) i Kobylnica (P7, P8 i P9)

źródło: Lokalna Mapa Hałasu dla wybranych miejscowości na obszarze powiatu słupskiego na terenie województwa pomorskiego

Na terenie gminy Kobylnica nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnych.

6.11.5. Zasoby przyrodnicze

Na terenie MOF S-U występują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Narodowy:
  - Słowiński Park Narodowy,
- Park Krajobrazowy:
  - Park Krajobrazowy Dolina Słupi,
- Obszar Natura 2000:
  - Dolina Łupawy,
  - Dolina Słupi,
  - Dolina Wieprzy i Studnicy,
  - Przymorskie Błota,
  - Klify Poddębskie,

- Ostoja Słowińska,
- Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy,
- Pobrzeże Słowińskie,
- Przybrzeżne wody Bałtyku,
- Rezerwat Przyrody:
  - Źródliskowe Torfowisko,
  - Gogolewko,
  - Buczyny nad Słupią,
  - Jezioro Modła,
  - Zaleskie Bagna,
- Obszar chronionego krajobrazu:
  - Pas Pobrzeża na Wschód od Ustki,
  - Pas Pobrzeża na Zachód od Ustki,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:
  - Bruszkowskie Bagno,
  - Kraina w Kratę w Dolinie Rzeki Moszczeniczki
- Stanowisko dokumentacyjne:
  - Bursztyny Możdżanowo,
- Użytki ekologiczne
- Pomniki przyrody.

Słowiński Park Narodowy

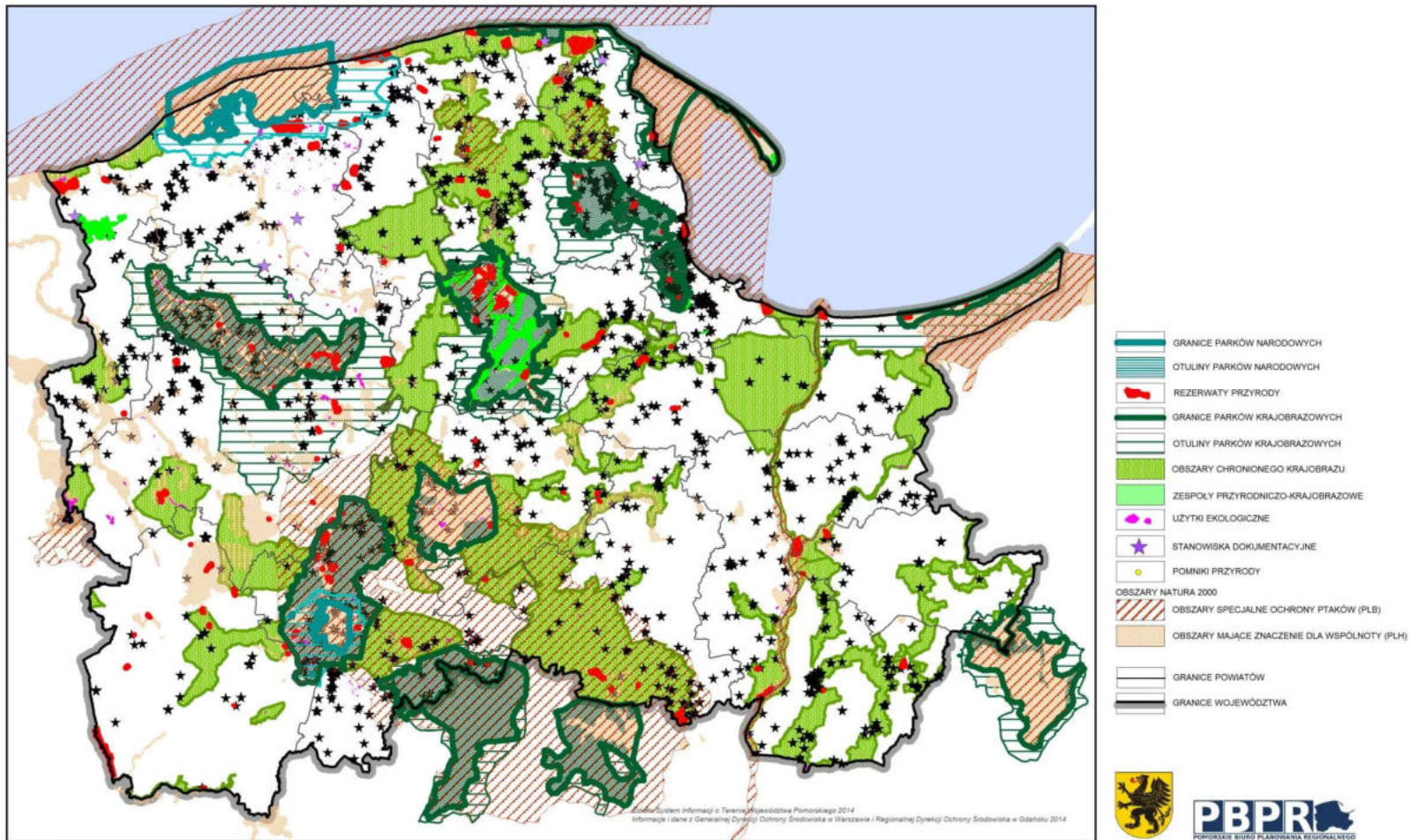
Został utworzony dla zachowania systemu jezior przymorskich, bagien, torfowisk, łąk, nadmorskich borów i lasów, a przede wszystkim wydmowego pasa mierzei z unikatowymi w Europie ruchomymi widmami. Został umieszczony w międzynarodowej sieci obszarów chronionych takich jak: HELCOMBSPA, Światowy Rezerwat Przyrody czy obszar wodno-błotny Ramsar².

---

² slowinski.pn.pl

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE DO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO - AKTUALIZACJA 2014

MAPA 14. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Rysunek 13. Wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody w województwie pomorskim
 źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa pomorskiego

Obszary Natura 2000

Dolina Łupawy

Ustanowiony na mocy dyrektywy siedliskowej, zajmuje powierzchnię 5 508,63 ha. Obejmuje on doliny rzek Łupawy i Bukowiny, rozległe obszary łągu o podgórskim charakterze oraz m.in. torfowiska przejściowe i wysokie oraz dystroficzne jeziora w bezodpływowych obszarach.

Dolina Słupi

Dyrektywa siedliskowa: Obszar o powierzchni 6 991,48 ha obejmujące cenne siedliska przyrodnicze rzadkich, zagrożonych wyginięciem gatunków.

Dyrektywa ptasia: Obszar o powierzchni 37 471,84 ha stanowi dom dla 8 gatunków znajdujących się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt oraz 12 podlegających ochronie na obszarze.

Dolina Wieprzy i Studnicy

W ramach dyrektywy siedliskowej zajmuje powierzchnię 14 349,03 ha, obejmując znaczną część dolin rzek Wieprzy i Studnicy oraz fragmenty zlewni tych rzek, w tym tereny źródłiskowe. Wzniesienia morenowe w okolicy dolin przekraczają 200 m n.p.m.

Przymorskie Błota

Istnieje na mocy dyrektywy siedliskowej i zajmuje powierzchnię 1 709,61 ha. Na jego terenie znajdują się bardzo dobrze zachowane zbiorowiska torfowiskowe typu bałtyckiego, zarośla woskownicy europejskiej i specyficzne dla obszaru brzeziny bagienne.

Klify Poddębskie

Na mocy dyrektywy siedliskowej zajmuje obszar 594,44 ha. Na etapie wyznaczania obszaru Natura 2000 siedlisko zostało błędnie zidentyfikowane i obecnie oczekuje na usunięcie z listy przedmiotów ochrony.

Ostoja Słowińska

Funkcjonujący w ramach dyrektywy siedliskowej, zajmuje obszar 32 955,3 ha. Na obszarze stwierdzono stanowiska wielu rzadkich i zagrożonych gatunków, w tym jedną z bogatszych w Polsce populację Inicy wonnej i wiele objętych ochroną prawną roślin naczyniowych.

Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy

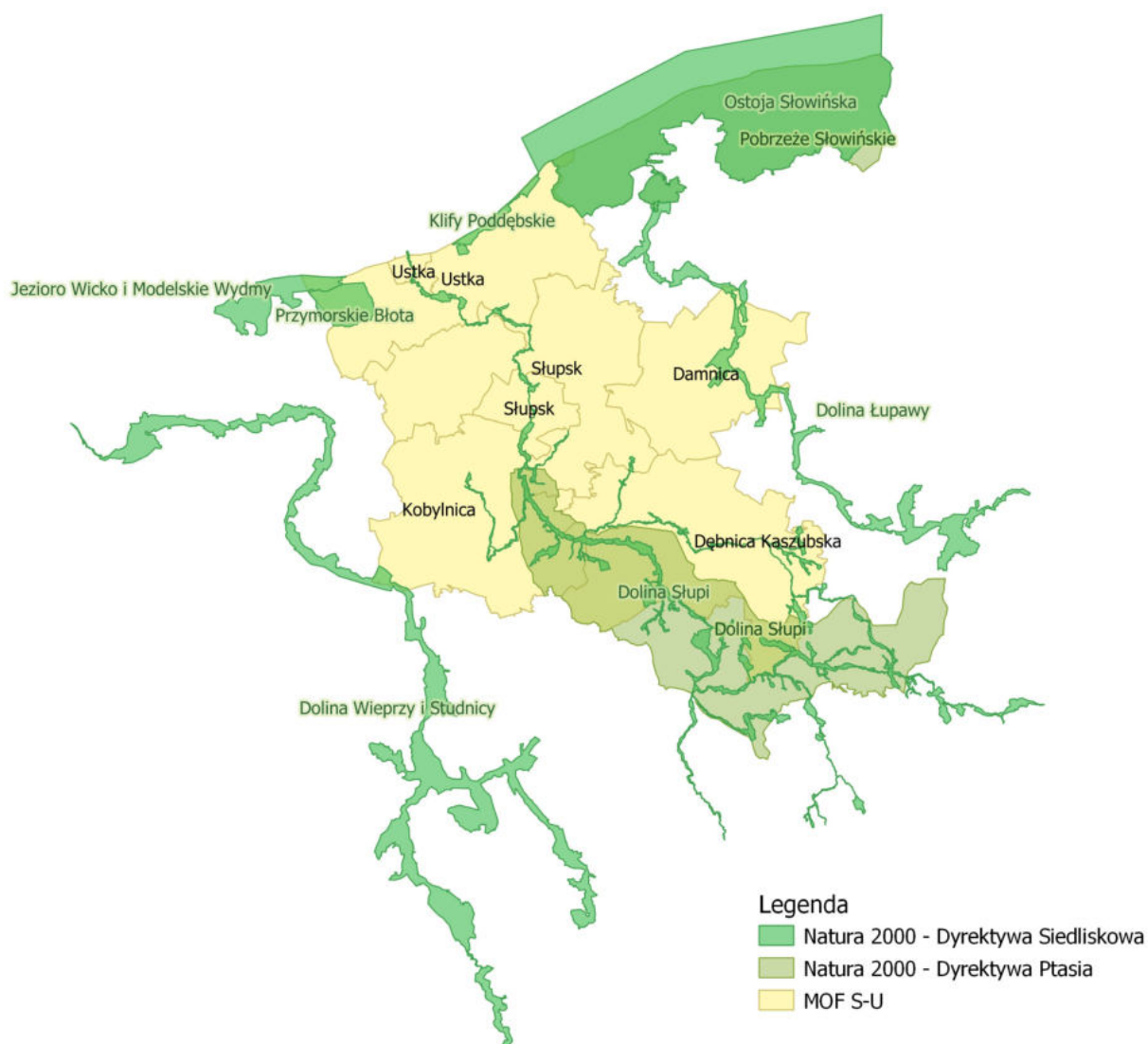
Utworzony w ramach dyrektywy siedliskowej o powierzchni 2 469,94 ha. Obejmuje najlepiej zachowane na terenie północnej Polski nadmorskie wydmy białe i ich inicjalne formy, porównywalne ze Słowińskim PN. Znajdują się tam bardzo dobrze wykształcone i zachowane bory bażynowe.

Pobrzeże Słowińskie

Wyznaczony w ramach dyrektywy ptasiej i obejmuje obszar 21 819,43 ha. Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej, wpisany na listę obszarów Konwencji Ramsar. Na jego terenie występuje 15 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Przybrzeżne wody Bałtyku

Największy z wymienionych obszarów ochrony, wyznaczony w ramach dyrektywy ptasiej, obejmujący obszar 194 626,73 ha. Na jego terenie zimują w znaczących ilościach: nur czarnoszyi oraz nur rdzawoszyi.

Rysunek 14. Obszary Natura 2000 występujące na terenie MOF S-U
źródło: opracowanie własne

Korytarze ekologiczne

Korytarz ekologiczny (migracyjny) to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. W ekologii krajobrazu ujmuje się go najczęściej jako relatywnie wąski pas terenu, który różni się od otaczającego go tła i stanowi łączność pomiędzy podobnymi ekosystemami. Teoria funkcjonowania korytarzy ekologicznych rozwinięta została w oparciu o teorię biogeografii wysp oraz uogólniającą ją teorię metapopulacji. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- 1) Zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów.
- 2) Zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej.
- 3) Obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

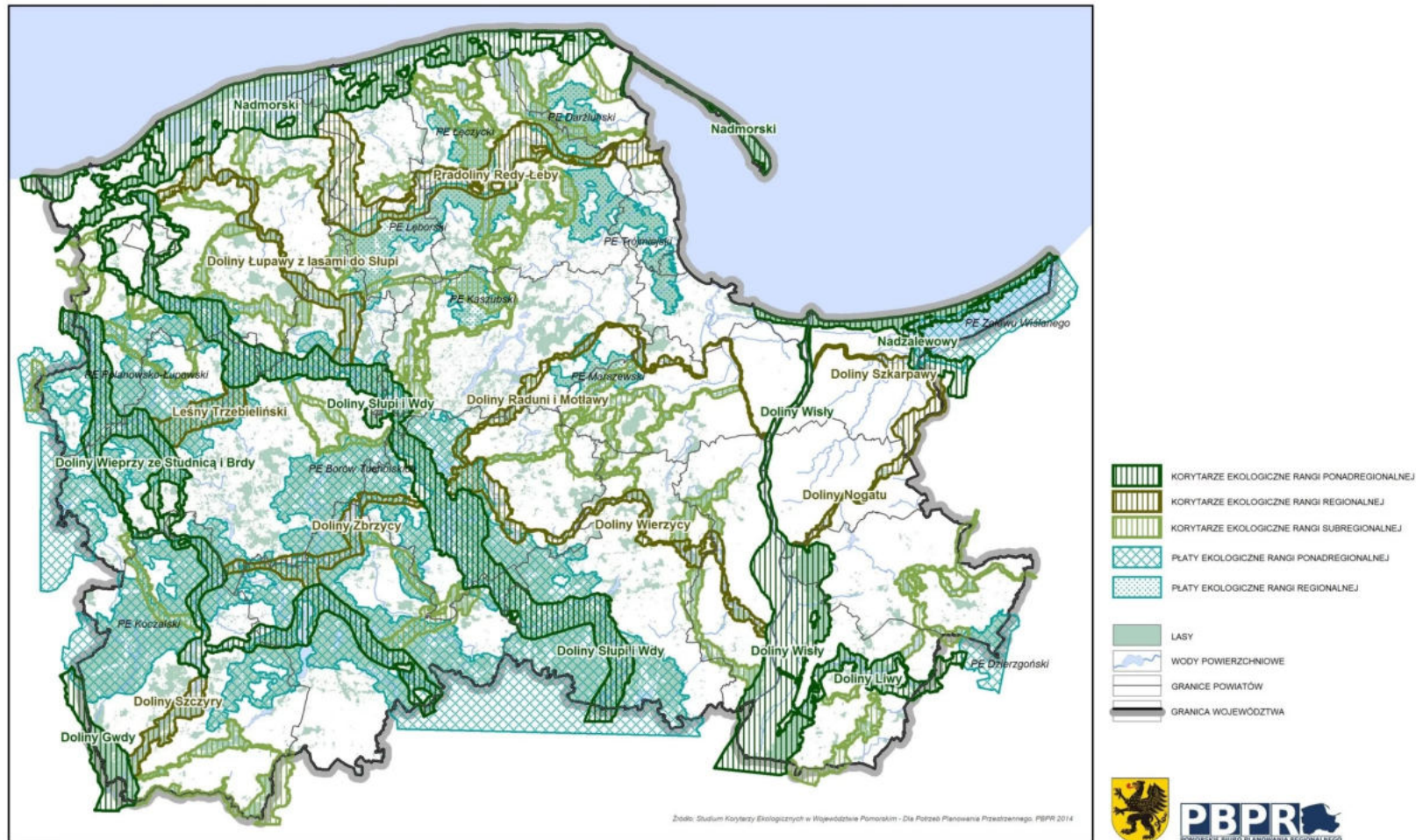
MOF S-U znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych 2012:

- Puszcza Koszalińska GKPN-18,
- Pobrzeże Słowińskie KPn-20A.

Korytarze ekologiczne zostały wyznaczone poprzez realizację następujących ważniejszych etapów:

- analiza ciągłości obszarów leśnych o wysokim stopniu naturalności,
- analiza form użytkowania terenu w obszarach nieleśnych,
- analiza ciągłości dolin rzecznych i pozostałych elementów sieci hydrologicznej,
- rekonstrukcja historycznych i analiza obecnych szlaków migracji gatunków wskaźnikowych,
- analiza wyników badań genetycznych,
- analiza sieci obszarów chronionych.

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE DO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO - AKTUALIZACJA 2014
 MAPA 15. KONCEPCJA SIECI EKOLOGICZNEJ

Rysunek 15. Koncepcja sieci ekologicznej w województwie pomorskim
 źródło: Opracowanie ekofizjograficzne województwa pomorskiego

VII. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247).

W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorządy gmin, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2022-2030. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku MOF S-U istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres

oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania miasta oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Projekt Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizację dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie

B	Bezpośrednie
P	Pośrednie
S	Stale
Ch	Chwilowe
W	Wtórne
Sk	Skumulowane

Tabela 13. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju MOF S-U

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
CEL STRATEGICZNY 1: Wysoka jakość usług publicznych świadczonych przez samorządy tworzące MOF														
KARTA DZIAŁANIA 1: Upowszechnienie opieki żłobkowej oraz wychowania przedszkolnego														
1.	Podjęcie działań na rzecz upowszechnienia opieki żłobkowej w MOF Słupsk-Ustka			B, S										
2.	Podnoszenie standardów i jakości opieki nad dziećmi do lat 3			B, S										
3.	Podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych			B, S										
4.	Upowszechnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej w gminie Ustka, Damnica i Dębница Kaszubska			B, S										
5.	Wydłużenie godzin otwarcia żłobków i przedszkoli			B, S										
6.	Zwiększenie liczby dostępnych miejsc w placówkach przedszkolnych			B, S			P, S		P, S					
7.	Stworzenie oddziałów integracyjnych w przedszkolach, w celu zapewnienia odpowiedniej opieki dla dzieci ze specjalnymi potrzebami			B, S										
8.	Utworzenie placówek przedszkolnych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami kształcenia			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
9.	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych			B, S										
10.	Modernizacja i rozbudowa placówek opiekuńczych na terenie MOF S-U oraz doposażenie w sprzęt i nowoczesne pomoce dydaktyczne			B, S										
11.	Budowa sensorycznych placów zabaw przy żłobkach i przedszkolach			B, S										
12.	Prowadzenie działań na rzecz doskonalenia nauczycieli oraz wsparcie w wzmacnianiu kompetencji, dotyczących organizacji zajęć oraz pracy z dziećmi o różnym stopniu sprawności intelektualnej i ruchowej			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 2: Wysoka jakość edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym														
13.	Tworzenie warunków dla rozwoju edukacji na całym obszarze MOF S-U			B, S										
14.	Podnoszenie atrakcyjności i jakości nauczania poprzez wykorzystanie najnowocześniejszych technologii w nauczaniu			B, S										
15.	Zbudowanie zintegrowanej, uzupełniającej się oferty edukacyjnej w MOF Słupsk-Ustka			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
16.	Zapewnienie odpowiednich warunków do kształcenia dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami oraz wyrównywanie szans edukacyjnych			B, S										
17.	Organizacja edukacji w placówkach w MOF Słupsk-Ustka zgodnie z założeniami edukacji włączającej – dostosowanie systemu szkolnego do różnych grup uczniów			B, S										
18.	Rozwój szkolnictwa zawodowego, rozszerzenie katalogu kierunków kształcenia o specjalizacje pożądane na lokalnym rynku pracy m.in. z zakresu transportu, logistyki, budownictwa, obsługi maszyn CNC, motoryzacji czy usługi finansowych i biznesowych i innych według pojawiających się trendów i potrzeb,			B, S										
19.	Modernizacja oraz wyposażenie i doposażenie pracowni zawodowych m.in w nowoczesny sprzęt IT, narzędzia oraz maszyny, które przyczynią się do podnoszenia kwalifikacji zawodowych wśród uczniów			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
20.	Współpraca z otoczeniem zewnętrznym, przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w MOF Słupsk-Ustka, w celu organizacji praktyk i staży zawodowych oraz stopniowego wprowadzania na rynek pracy			B, S										
21.	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów uzdolnionych			B, S										
22.	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej i kryzysu klimatycznego	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
23.	Prowadzenie działań na rzecz budowania i wzmacniania tożsamości lokalnej i regionalnej wśród młodzieży	P, S		B, S								P, S		P, S
24.	Podjęcie działań na rzecz kształtowania kompetencji kluczowych młodzieży, w formie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, kółek zainteresowań, warsztatów			B, S										
25.	Rozwój wydziału lekarskiego, poprzez utworzenie kierunku lekarskiego oraz poszerzenie oferty innych kierunków około medycznych			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
26.	Budowa i modernizacja obiektów sportowych (boiska, basen, hala sportowa) na potrzeby realizacji zajęć wychowania fizycznego i wspierania aktywności fizycznej wśród młodych osób			B, S										
27.	Prowadzenie działań na rzecz wzmacniania kompetencji cyfrowych oraz stosowania nowoczesnych metod nauczania wśród kadr nauczycielskich			B, S										
28.	Prowadzenie kompleksowych działań oraz wsparcie kadr nauczycielskich w zakresie podnoszenia kwalifikacji związanej z procesem nauczania i współpracy z uczniami ze szczególnymi potrzebami			B, S										
29.	Podjęcie działań na rzecz zatrudnienia w szkołach odpowiednio wyspecjalizowanej kadry m.in. psychologa, pedagoga, logopedy			B, S										
30.	Organizacja spotkań z doradcą zawodowym w celu odpowiedniego przygotowania uczniów do podjęcia pracy w zawodzie			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 3: Współpraca z sektorem akademickim jako kluczowym elementem wzmacniania potencjału MOF														

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
31.	Poszerzenie katalogu kierunków oferowanych w uczelniach wyższych na terenie MOF Słupsk-Ustka zgodnie z požądanymi na lokalnym rynku specjalizacjami			B, S										
32.	Współpraca z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w MOF S-U, w celu organizacji praktyk i staży zawodowych			B, S										
33.	Podjęcie działań na rzecz intensyfikacji współpracy biznesu z nauką.			B, S										
34.	Rozszerzenie współpracy z Pomorską Agencją Rozwoju Regionalnego			B, S										
35.	Utworzenie Słupskiego Centrum Doskonałości Zawodowej			B, S										
36.	Działania na rzecz rozwoju kompetencji i umiejętności zawodowych wśród studentów uczelni, a także stopniowe wprowadzanie ich na rynek pracy			B, S										
37.	Dostosowanie oferty edukacyjnej do rzeczywistych potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
38.	Stymulowanie potencjału innowacyjnego oraz współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i organizacjami badawczymi poprzez utworzony Interdyscyplinarny Inkubator Innowacyjności			B, S										
39.	Podjęcie działań mających na celu wzmocnienie systemu infrastruktury edukacyjnej, naukowej oraz IT			B, S										
40.	Realizacja wspólnych przedsięwzięć i projektów popularyzujących zainteresowanie techniką i kształceniem zawodowym na wszystkich etapach kształcenia			B, S										
41.	Umiejscowienie uczelni, a także wzmocnianie współpracy pomiędzy uczelniami na obszarze MOF Słupsk- Ustka			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 4: Prowadzenie zintegrowanych działań profilaktycznych i prozdrowotnych														
42.	Poprawa jakości podstawowych usług medycznych			B, S										
43.	Zwiększenie dostępności do podstawowej opieki zdrowotnej			B, S										
44.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych			B, S										
45.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
46.	Rozwój infrastruktury, rozbudowa, remont i powstanie nowych placówek medycznych wraz z wyposażeniem oraz dostosowaniem i adaptacją do osób ze szczególnymi potrzebami w celu zapewniania równego dostępu do opieki zdrowotnej			B, S	B, Ch	B, Ch		B, Ch P, S	B, Ch		B, Ch	B, Ch		
47.	Rozszerzenie działalności ambulatoryjnej opieki specjalistycznej poprzez utworzenie nowych poradni specjalistycznych			B, S										
48.	Tworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego			B, S										
49.	Wdrożenie usług wspierających oraz zapewnienie opieki całodobowej dla seniorów i osób z niepełnosprawnością			B, S										
50.	Dostosowanie zasobów organizacyjnych za zakresu ochrony zdrowia oraz pełnionych funkcji do rzeczywistych potrzeb			B, S										
51.	Poprawa infrastruktury przeznaczonej do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny oraz rehabilitacji			B, S										
52.	Budowa centrum zdrowia i rehabilitacji oraz centrum opiekuńczo-leczniczego			B, S	B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
53.	Zakup sprzętu medycznego i aparatury medycznej dla poradni POZ			B, S										
54.	Wdrażanie systemu e-zdrowia oraz rozwój i promocja systemu „teleopieki”			B, S				P, S	P, S					
55.	Współdziałanie opieki zdrowotnej z systemem usług społecznych			B, S										
56.	Prowadzenie i wspieranie działań profilaktycznych, w tym programy szczepień, poradnia wad postawy, otyłości			B, S										
57.	Wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej			B, S										
58.	Utworzenie lub rozbudowa domu interwencji kryzysowej o zasięgu ponadgminnym			B, S	B, Ch			B, Ch	B, Ch			B, Ch		
59.	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych pracowników medycznych			B, S										
60.	Szkolenie kadr pomocy społecznej w zakresie doskonalenia metod pracy z osobami starszymi, chorymi czy z osobami z niepełnosprawnością			B, S										
61.	Realizacja projektów szkoleniowych z zakresu profilaktyki zdrowotnej			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
62.	Prowadzenie działań na rzecz integracji i przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu			B, S										
63.	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach osób z niepełnosprawnością, osób starszych i niesamodzielnych			B, S										
64.	Tworzenie i doposażanie bezpłatnych wypożyczalni sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 5: Spójna polityka senioralna														
65.	Zwiększenie dostępności do usług opieki zdrowotnej, w szczególności w zakresie opieki specjalistycznej, m.in. geriatrycznej			B, S										
66.	Rozszerzanie oferty usług opiekuńczych dla seniorów i zapewniania usług opiekuńczych i asystenckich w miejscu zamieszkania			B, S										
67.	Zapewnienie dodatkowych miejsc opieki dla seniorów – utworzenie i wsparcie dziennych domów seniora			B, S										
68.	Rozwój i upowszechnienie systemu „teleopieki” dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami			B, S				P, S	P, S					
69.	Doposażenie Domów Pomocy Społecznej w sprzęt medyczny i rehabilitacyjny			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
70.	Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji i integracji środowiska seniorów			B, S										
71.	Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów			B, S										
72.	Utworzenie i wsparcie Klubów Seniorów			B, S										
73.	Rozwój wolontariatu wśród seniorów			B, S										
74.	Prowadzenie działań mających na celu promocję aktywności zawodowej wśród osób starszych			B, S										
75.	Promocja zdrowia oraz wsparcie działań profilaktycznych dla seniorów			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 6: Podnoszenie jakości świadczonych usług społecznych														
76.	Budowa nowych oraz rozbudowa i modernizacja istniejących placówek wsparcia dziennego			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		
77.	Zwiększenie dostępności do nieodpłatnej pomocy psychologicznej			B, S										
78.	Utworzenie Domu Pomocy Społecznej			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		
79.	Budowa Centrum Wsparcia i Opieki			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		
80.	Utworzenie centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
81.	Modernizacja i poprawa infrastruktury przeznaczonej do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny, w tym ośrodki wsparcia			B, S										
82.	Zapewnienie opieki wytchnieniowej, wspierającej rodziny i opiekunów osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych			B, S										
83.	Rozbudowa zasobu gminnego, m.in. poprzez powstanie mieszkań chronionych czy readaptacyjnych			B, S										
84.	Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz realizacja systemowych projektów społecznych mających na celu tworzenie warunków do rozwoju zawodowego			B, S										
85.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, zwiększenie dostępności przestrzennej dla osób ze szczególnymi potrzebami			B, S										
86.	Prowadzenie działań na rzecz zapewnienia dostępności cyfrowej i komunikacyjno-informacyjnej			B, S										
87.	Wdrażanie usługi indywidualnego transportu „door to door”			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
88.	Cyfryzacja zasobów w urzędach samorządów wchodzących w skład MOF Słupsk-Ustka			B, S										
89.	Rozwój szerokopasmowego Internetu, w szczególności na terenach wiejskich			B, S										
90.	Wzmacnianie kompetencji cyfrowych pracowników instytucji publicznych			B, S										
91.	Tworzenie baz elektronicznych (mapy i planowanie przestrzennego, zasoby geodezyjne)			B, S										
92.	Rozwój i wdrażanie nowoczesnych e-usług w instytucjach publicznych			B, S				B, S	B, S					
93.	Prowadzenie działań promujących możliwość załatwiania spraw w urzędach w sposób zdalny			B, S				B, S	B, S					
94.	Poprawa dialogu z mieszkańcami poprzez stosowanie nowoczesnych form przekazu informacji			B, S										
95.	Prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie problemowi wykluczenia cyfrowego			B, S										
96.	Rozwój wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej			B, S										
CEL STRATEGICZNY 2: Atrakcyjna oferta czasu wolnego jako element zwiększania poziomu jakości życia mieszkańców														
KARTA DZIAŁANIA 7: Prowadzenie spójnej obszarowo polityki kulturalnej														

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
97.	Stworzenie wspólnego kalendarza cyklicznych imprez kulturalnych			B, S										P, S
98.	Rozwój usług e-kultury			B, S				P, S	P, S					
99.	Wsparcie funkcjonowania i działalności kulturalnej prowadzonej przez biblioteki i świetlice zlokalizowane w MOF			B, S										
100.	Koordinacja oferty i działań ośrodków kultury, prowadzących działalność na terenie MOF			B, S										
101.	Rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, m.in. budowa centrów kultury, amfiteatru, hali widowiskowej i bibliotek			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		
102.	Modernizacja obiektów i placówek kulturalnych wraz z likwidacją barier architektonicznych i dostosowaniem ich do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch P, S		
103.	Prowadzenie działań mających na celu budowanie świadomości i rozwoju edukacji kulturalnej i artystycznej			B, S										P, S
104.	Organizacja wydarzeń artystycznych przy wykorzystaniu potencjału lokalnych artystów			B, S				P, S	P, S					

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
105.	Współpraca z krajami nadbałtyckimi na rzecz realizacji wspólnych projektów i organizacji imprez kulturalnych			B, S										
106.	Zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego			B, S								P, S		P, S
107.	Rozbudowa oferty w oparciu o różnorodność kulturową			B, S										
108.	Prowadzenie działań promujących wydarzenia organizowane na terenie MOF Słupsk-Ustka			B, S										
109.	Animowanie życia społeczno-kulturalnego mieszkańców całego obszaru MOF Słupsk-Ustka			B, S										
110.	Wyrównywanie szans w zakresie uczestnictwa w kulturze osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 8: Tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego														
111.	Dopasowanie oferty zajęć do potrzeb i oczekiwań mieszkańców			B, S										
112.	Poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego (turystycznej, sportowej i kulturalno-rozrywkowej)			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
113.	Organizacja imprez i wydarzeń obejmujących tereny należące do więcej niż jednej gminy z obszaru			B, S										
114.	Modernizacja i rozbudowa obiektów sportowych m.in. budowa hali sportowej, boisk, stadionu			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		
115.	Stworzenie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego (skateparki, pumtracki, ścianki wspinaczkowe, siłownie zewnętrzne, singletracki, trasy rolkowe)			B, S			P, S	B, Ch	B, Ch			B, Ch		
116.	Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej w MOF i jej promocja wśród mieszkańców			B, S										
117.	Rozwijanie ścieżek rowerowych, terenów zielonych, skwerów		B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, Ch	B, Ch	B, S	B, S	B, Ch		
118.	Organizacja zajęć tanecznych, muzycznych, plastycznych dla dzieci i młodzieży			B, S										
119.	Prowadzenie działań z zakresu animacji czasu wolnego seniorów, osób z niepełnosprawnością, rodzin z dziećmi			B, S										
120.	Utworzenie bazy oferty kulturalno-sportowej dla różnych grup wiekowych, z podziałem na poszczególne dziedziny			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 9: Wdrażanie procesu rewitalizacji jako instrumentu poprawy jakości życia mieszkańców														

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
121.	Kontynuacja i prowadzenie działań rewitalizacyjnych w mieście Słupsku i Ustce			B, S				B, Ch	B, Ch			P, S		B, S
122.	Prowadzenie działań z zakresu rewitalizacji społecznej, w tym wdrażanie programów społecznych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu			B, S										
123.	Podniesienie atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych			B, S								B, S		B, S
124.	Poprawa ładu przestrzennego			B, S								B, S		B, S
125.	Dostosowanie przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami			B, S										
126.	Prowadzenie działań na rzecz rozwoju nowych funkcji w obszarach zdegradowanych		P, S	B, S	B, S	P, S					B, S	B, S		
127.	Zagospodarowanie podwórek oraz otoczenia budynków mieszalnych m.in. poprzez utworzenie stref zieleni		P, S	B, S	B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S		
128.	Dostosowanie obiektów do świadczenia funkcji społeczno-kulturalnych			B, S										
129.	Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych			B, S										
130.	Wdrażanie polityk dostępności, likwidowanie barier urbanistyczno-architektonicznych			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
131.	Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców oraz zwiększenia ich udziału w procesach planowania i zarządzania miastem			B, S										
132.	Prowadzenie działań rewitalizacyjnych na terenach wiejskich			B, S							B, S	P, S		B, S
KARTA DZIAŁANIA 10: Aktywna współpraca z podmiotami trzeciego sektora														
133.	Budowanie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego			B, S										
134.	Animowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, biznesowym a organizacjami pozarządowymi			B, S										
135.	Utworzenie bazy organizacji społecznych, platformy wymiany doświadczeń, dobrych praktyk			B, S										
136.	Utworzenie laboratorium innowacji społecznych Urban Lab w Słupsku			B, S										
137.	Wsparcie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego m.in. poprzez prowadzenie działań na rzecz zwiększenia środków przeznaczonych na organizacje pozarządowe			B, S										
138.	Prowadzenie działań promujących postawy prospołeczne			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
139.	Wzmacnianie poziomu kapitału społecznego			B, S										
140.	Wsparcie w tworzeniu i funkcjonowaniu podmiotów trzeciego sektora			B, S										
141.	Wsparcie tworzenia CIS-ów			B, S										
CEL STRATEGICZNY 3: Wzmocnienie potencjału gospodarczego MOF jako bipolarnego ośrodka wzrostu o subregionalnym charakterze														
KARTA DZIAŁANIA 11: Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości														
142.	Promocja przedsiębiorczości w MOF S-U oraz wdrażanie programów edukacyjnych dotyczących przedsiębiorczości			B, S										
143.	Prowadzenie działań na rzecz kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży i dzieci			B, S										
144.	Stymulowanie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez rozwój infrastruktury gospodarczej			B, S										
145.	Prowadzenie działań zmierzających do przygotowania terenów pod inwestycje (wspólne planowanie przestrzenne w MOF Słupsk-Ustka oraz uzbrojenie terenów)			B, S										
146.	Przebudowa Portu Morskiego Ustka			B, S				B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		
147.	Przebudowa i zagospodarowanie promenady w Ustce			B, S				B, Ch	B, Ch		B, Ch	B, Ch		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
148.	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF Słupsk-Ustka (m.in. turystyka)			B, S										
149.	Inicjowanie powstawania, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej			B, S										
150.	Zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w realizacji zadań zleczanych przez JST			B, S										
151.	Ułatwienia w prowadzeniu działalności dla małych lokalnych firm i osób samozatrudnionych, start-up'ów oraz wsparcie, poprzez prowadzenie inkubatorów przedsiębiorczości			B, S										
152.	Tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, poprzez wprowadzanie zachęt inwestycyjnych i podatkowych			B, S										
153.	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia			B, S										
154.	Prowadzenie działań promujących SSSE			B, S										
155.	Rozwój stref aktywności gospodarczej			B, S										
156.	Prowadzenie zintensyfikowanych działań i wzmacnianie powiązań gospodarczych w regionie Morza Bałtyckiego			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
157.	Promocja telepracy i pracy zdalnej jako elementu wpływającego na zahamowanie negatywnych procesów i tendencji demograficznych			B, S			P, S	B, S	B, S					
158.	Wsparcie tworzenia i funkcjonowania rad biznesu			B, S										
KARTA DZIAŁANIA 12: Efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturalnego obszaru														
159.	Stworzenie wspólnego, całorocznego i uzupełniającego się kalendarza imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych			B, S										
160.	Rozbudowa bazy noclegowej			B, S				B, Ch	B, Ch					
161.	Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych			B, S				B, Ch	B, Ch			B, Ch		
162.	Rozbudowa infrastruktury turystycznej, uzdrowskiej i okołoturystycznej			B, S				B, Ch	B, Ch			B, S		
163.	Zagospodarowanie zbiorników wodnych wraz z budową i przebudową infrastruktury turystycznej		P, S	B, S	P, S	P, S		B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch	B, Ch		
164.	Rozbudowa sieci dróg rowerowych na terenie MOF Słupsk-Ustka			B, S			P, S	B, Ch	B, Ch			B, Ch		
165.	Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z korzystaniem z plaży m.in. zejścia na plażę			B, S				B, Ch	B, Ch			B, S		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
166.	Rozbudowa oferty turystycznej w celu ograniczenia zjawiska sezonowości turystyki			B, S										
167.	Stworzenie wspólnego produktu turystyczno-kulturowego MOF Słupsk-Ustka			B, S										
168.	Tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju turystyki weekendowej, aktywnej, poprzez wykorzystywanie zasobów naturalnych i kulturowych			B, S										
169.	Rozwój turystyki aktywnej (wodnej, rowerowej, pieszej) w oparciu m.in. o potencjał rzeki Słupi oraz szlaki turystyczne			B, S			P, S	P, S	P, S			B, Ch		
												B, S		
170.	Wzmocnienie roli uzdrowiskowej Ustki wraz z prowadzeniem działań promocyjnych			B, S										
171.	Budowa marki i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne			B, S										
172.	Rozbudowa systemu informacji dla turystów, poprzez zwiększenie ilości tablic i banerów informacyjnych oraz punktów informacji turystycznej			B, S										
173.	Stworzenie ponadlokalnej strategii rozwoju turystyki MOF Słupsk-Ustka			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
KARTA DZIAŁANIA 13: Prowadzenie kompleksowej polityki integracyjnej skierowanej dla cudzoziemców														
174.	Budowanie poczucia przynależności społecznej poprzez organizację wydarzeń mających na celu integrację cudzoziemców z mieszkańcami MOF Słupsk-Ustka			B, S										
175.	Prowadzenie działań mających na celu wzmocnienie kompetencji społecznych i międzykulturowych mieszkańców obszaru			B, S										
176.	Organizacja zajęć nauki języka polskiego dla cudzoziemców			B, S										
177.	Poprawa dostępności do specjalistycznego poradnictwa, w tym prawnego, psychologicznego i pedagogicznego, dedykowanego w szczególności cudzoziemcom			B, S										
178.	Podjęcie działań ułatwiających cudzoziemcom korzystanie z usług publicznych oraz ograniczenie barier w obsłudze instytucjonalnej			B, S										
179.	Utworzenie punktów informacyjnych i punktów doradztwa zawodowego dla obcokrajowców			B, S										
180.	Wsparcie instytucji i podmiotów działających na rzecz rozwoju dialogu międzykulturowego			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
181.	Lobbing na rzecz prowadzenia i promocji Indywidualnych Programów Integracyjnych (IPI) prowadzanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie			B, S										
182.	Stworzenie na terenie MOF Słupsk-Ustka centrów wsparcia i integracji dla cudzoziemców			B, S										
183.	Prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie konfliktom międzykulturowym i zapobieganie wykluczeniu społecznemu			B, S										
184.	Prowadzenie działań z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej w celu skutecznej i trwałej integracji imigrantów, szczególnie ukierunkowanej na dzieci i młodzież (miejsca w opiece nad dziećmi do lat 3, placówkach oświatowych, wsparcia dziennego			B, S										
185.	Wzmacnianie kompetencji i kształcenie kadr w zakresie pracy z obcokrajowcami			B, S										
186.	Integracja społeczno-zawodowa, np. poprzez uczestnictwo w centrach integracji społecznej, zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej			B, S										
CEL STRATEGICZNY 4: Tworzenie marki MOF jako obszaru gospodarczego														
KARTA DZIAŁANIA 14: Marketingowa budowa marki terytorialnej obszaru														

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
187.	Realizacja wspólnej kampanii promocyjnej			B, S										
188.	Promocja obszaru poprzez cyklicznie organizowane imprezy			B, S										
189.	Stworzenie imprez o krajowym zasięgu, która jednoznacznie będzie kojarzyła się z terenem MOF Słupsk-Ustka			B, S										
190.	Promocja nowych produktów turystycznych			B, S										
191.	Promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	P, S		B, S								P, S		P, S
192.	Podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia atrakcyjności turystycznej			B, S										
193.	Prowadzenie zintegrowanych działań promocyjnych i informacyjnych ukierunkowanych na wzrost rozpoznawalności turystycznej i gospodarczej			B, S										
194.	Prowadzenie aktywnego marketingu gospodarczego			B, S										
195.	Poprawa obsługi ruchu turystycznego przez spójny system wizualny	P, S		B, S										
KARTA DZIAŁANIA 15: Stworzenie pozainstytucjonalnych form współpracy między członkami MOF														
196.	Konsultowanie decyzji strategicznych między członkami MOF Słupsk-Ustka			B, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
197.	Tworzenie partnerstwa i nowych form współpracy JST skupionych w MOF Słupsk-Ustka, nie tylko w ramach ZIT			B, S										
198.	Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju gospodarczego			B, S										
199.	Dalsze zacieśnianie współpracy oraz wzmocnienie wzajemnej integracji wewnątrz obszaru			B, S										
200.	Wymiana informacji oraz doświadczeń między członkami MOF Słupsk-Ustka			B, S										
201.	Przeciwdziałanie marginalizacji peryferyjnych obszarów, poprzez realizację przedsięwzięć dostosowanych do występujących problemów			B, S										
202.	Pozyskiwanie funduszy i dofinansowania na realizację wspólnych projektów			B, S										
203.	Lobbing na rzecz realizacji projektów mających charakter ponadlokalny i zwiększenia oddziaływania terytorialnego			B, S										
204.	Animowanie współpracy w MOF Słupsk-Ustka na rzecz budowania innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy			B, S										
CEL STRATEGICZNY 5: Ochrona środowiska naturalnego w kontekście kryzysu klimatycznego i zachodzącym w konsekwencji zmian														
KARTA DZIAŁANIA 16: Działania na rzecz poprawy jakości powietrza														
205.	Montaż instalacji fotowoltaicznych oraz			B, S			B, S	B, S	P, S				P, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	instalacji solarnych na budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych								B, Ch					
206.	Wsparcie w zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych			B, S			B, S	B, S					P, S	
207.	Wymiana źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej i zasobach komunalnych			B, S			B, S	B, S	B, Ch P, S				P, S	
208.	Działania na rzecz poprawy i zwiększenia efektywności energetycznej						B, S	B, S	P, S				P, S	
209.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, obiektów zabytkowych i budynków komunalnych			B, S			B, S	B, S	B, Ch B, S			B, Ch	P, S	B, S
210.	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego i wymiana opraw sodowych na oprawy typu LED			B, S		P, S	B, S	B, S	B, Ch			B, Ch B, S	P, S	
211.	Wymiana systemu oświetlenia wewnątrz obiektów użyteczności publicznej			B, S			B, S	B, S	B, Ch				B, S	
212.	Rozwój odnawialnych źródeł energii w MOF Słupsk-Ustka						B, S	B, S			B, S		B, S	
213.	Tworzenie klastrów oraz magazynów energii w MOF Słupsk-Ustka						B, S	B, S					B, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
214.	Stworzenie systemu zarządzania energią – ciepłą i elektryczną w obiektach użyteczności publicznej			B, S			B, S	B, S					B, S	
215.	Prowadzenie działań na rzecz rozwoju gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce oraz w przedsiębiorstwach			B, S			B, S	B, S				P, S	B, S	
216.	Budowa stacji pomiaru jakości powietrza			P, S	P, S	P, S	P, S	P, S						
217.	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o wpływie smogu na zdrowie i życie			B, S	P, S	P, S	P, S	B, S						
218.	Prowadzenie działań promujących komunikację zbiorową w celu ograniczenia zanieczyszczeń pochodzących z nadmiernego ruchu samochodowego			B, S	P, S	P, S	P, S	B, S	B, S				P, S	
219.	Budowa ścieżek rowerowych i połączenie ich w ciągi które mogą pełnić funkcje komunikacyjne i być alternatywą do ruchu samochodowego i transportu zbiorowego			B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	B, Ch B, S		B, S	B, Ch B, S		
KARTA DZIAŁANIA 17: Ochrona bioróżnorodności i rozwój terenów zielonych														
220.	Udostępnianie terenów atrakcyjnych przyrodniczo	P, S		B, S										
221.	Tworzenie zagospodarowanych terenów zielonych połączonych z funkcjami rekreacyjnym		B, S	B, S	B, S	P, S		P, S		P, S	B, S	B, S		

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
222.	Stworzenie ogrodów sensorycznych i kieszonek, a także parków linearnych i sadów edukacyjnych		B, S	B, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	B, S		
223.	Wykorzystanie potencjału parków oraz lasów na potrzeby zachowania wartości przyrodniczych i różnorodności biologicznej tych obszarów		B, S		B, S	B, S		P, S						
224.	Eliminacja gatunków obcych i inwazyjnych w MOF Słupsk-Ustka		B, S		B, S	P, S		P, S			P, S	B, S	P, S	
225.	Urządzanie i zagospodarowanie terenów wraz z oczyszczeniem i rekultywacją zbiorników wodnych		B, S	P, S	B, S	P, S			B, Ch	B, S	B, S	B, S		
226.	Przywracanie roślinności rodzimej na terenach, na których prowadzono zabiegi likwidacyjne		B, S		B, S	P, S		P, S		P, S	B, S	B, S	B, S	
227.	Urządzanie i racjonalne zagospodarowanie terenów nadrzecznych oraz nad zbiornikami wodnymi		B, S	P, S	B, S	P, S				B, S	B, S	B, S		
228.	Utworzenie ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, Ch P, S	P, S	P, S	B, Ch P, S	P, S	P, S
229.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	

KARTA DZIAŁANIA 18: Adaptacja do zmian klimatycznych, ochrona istniejących zasobów i jakości gleby, wody i powietrza

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
230.	Prowadzenie wspólnych działań jednostek skupionych w MOF Słupsk-Ustka na rzecz ochrony istniejących zasobów		P, S		P, S	P, S				P, S			B, S	
231.	Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury		P, S		B, S	P, S	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	P, S	
232.	Zwiększenie wykorzystania na terenie MOF Słupsk-Ustka odnawialnych źródeł energii oraz wsparcie procesu wdrażania OZE						P, S	B, S					B, S	
233.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych			B, S			P, S	B, S					P, S	
234.	Rozwój sieci gazowej w gminach wiejskich w MOF Słupsk-Ustka			B, S			P, S	B, S	B, Ch		B, Ch	B, Ch	P, S	
235.	Termomodernizacja obiektów w MOF Słupsk-Ustka wraz z wymianą źródeł ciepła			B, S			P, S	B, S	B, Ch		B, Ch	B, Ch	P, S	
236.	Prowadzenie działań mających na celu usuwanie wyrobów azbestowych z terenu MOF Słupsk-Ustka			P, Ch B, S				P, Ch					P, S	
237.	Zabezpieczenie przed powodzią i suszą	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S				B, S	B, S	B, S	B, S	
238.	Rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej - budowa zbiorników retencyjnych i obiektów małej retencji	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S				B, S	B, S		B, S	
239.	Ochrona terenów naturalnej retencji wodnej oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych	P, S	B, S	B, S	B, S	P, S				B, S	B, S		B, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
240.	Stworzenie edukacyjnego placu wodnego dla dzieci			B, S					B, Ch	P, S				
241.	Zmniejszenie powierzchni nieprzepuszczalnych poprzez wymianę i stosowanie tworzyw o wysokiej przepuszczalności m.in. płyt ażurowych									B, S	B, S	P, S	B, S	
242.	Rozwój terenów zielonych – parki, skwery, ogrody deszczowe		B, S	B, S	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	P, S	
243.	Zwiększanie powierzchni zielonych poprzez likwidację utwardzenia powierzchni na terenach pasów dróg				P, S				B, S	B, S				
244.	Utworzenie ścieżek edukacyjnych, w celu budowania świadomości ekologicznej wśród najmłodszych mieszkańców obszaru	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
245.	Doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego informowania	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S			P, S	
246.	Prowadzenie działań informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych z zakresu kryzysu klimatycznego jego skutków i oddziaływania	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
247.	Promowanie i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców MOF Słupsk-Ustka	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
248.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych dla dzieci z zakresu segregacji odpadów	P, S		B, S	P, S	P, S				P, S	P, S			
249.	Promocja postawy „zero-waste” na terenie MOF Słupsk-Ustka		P, S	B, S	P, S					P, S	P, S		P, S	
KARTA DZIAŁANIA 19: Wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami														
250.	Podejmowanie wspólnych działań i realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych w zakresie rozwoju i uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz systemu odpadami na terenie MOF-Słupsk-Ustka		P, S	B, S	B, S	B, S			B, Ch	B, S	B, S			
251.	Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej		P, S	B, S	B, S	B, S			B, Ch	B, S	B, S			
252.	Przebudowa i modernizacja sieci wodociągowej			B, S					B, Ch	P, S				
253.	Modernizacja i przebudowa oczyszczalni ścieków oraz unowocześnianie gospodarki ściekowej		P, S	P, S	B, S	B, S			B, Ch	B, S	B, S			
254.	Przebudowa i remont lokalnych przepompowni ścieków		P, S	P, S	B, S	B, S			B, Ch	B, S	B, S			
255.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody			B, S					B, Ch	P, S				
256.	Budowa stacji uzdatniania wody			B, S					B, Ch					

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
257.	Przebudowa studni głębinowych			B, S					B, Ch					
258.	Stworzenie zorganizowanego kompleksowego systemu odprowadzania wód opadowych		P, S		B, S	P, S				B, S	B, S			
259.	Rozbudowa systemu związanego z retencjonowaniem wód opadowych	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S			B, Ch	B, S	B, S		B, S	
260.	Budowa systemów zagospodarowania wód opadowych i roztopowych								B, Ch	B, S			B, S	
261.	Budowa inteligentnego systemu gospodarowania odpadami m.in. montaż podziemnych modułów śmietnikowych			B, S	P, S	P, S			B, Ch	P, S	B, S	B, S		
262.	Likwidacja otwartych, naziemnych miejsc składowania odpadów			B, S	P, S	P, S			B, Ch	P, S	B, S	B, S		
263.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu segregacji odpadów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym		P, S	B, S	P, S	P, S				P, S	B, S	P, S	B, S	
264.	Maksymalizacja skali recyklingu odpadów wytwarzanych w MOF Słupsk-Ustka			P, S						P, S	P, S		B, S	
265.	Działania edukacyjne mające na celu zapobieganie marnowaniu żywności			B, S	P, S	P, S							B, S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
CEL STRATEGICZNY 6: Integracja i rozwój przestrzenny oraz infrastrukturalny MOF Słupsk-Ustka														
KARTA DZIAŁANIA 20: MOF Słupsk-Ustka dostępny komunikacyjnie i transportowo w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym														
266.	Prowadzenie działań lobbingsowych oraz inwestycyjnych w zakresie poprawy skomunikowania obszaru na poziomie wewnętrznym i regionalnym, w tym rozbudowy dróg krajowych, powiatowych i lokalnych, a także ścieżek rowerowych i kolei			B, S			P, S	B, S B, Ch	B, S B, Ch					
267.	Rozwijanie wspólnej oferty transportu publicznego dostosowanego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami			B, S			P, S	B, S	B, S					
268.	Dostosowanie godzin i częstotliwości kursów autobusów do potrzeb mieszkańców			B, S			P, S	B, S	B, S					
269.	Rozbudowa dróg lokalnych i dróg dojazdowych do węzłów S6			B, S				B, Ch B, S	B, Ch B, S		B, Ch	B, Ch		
270.	Kontynuacja budowy ringu miejskiego w Słupsku			B, S		B, S		B, Ch B, S	B, Ch B, S		B, Ch	B, Ch B, S		
271.	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury drogowej i około drogowej			B, S				B, Ch B, S	B, Ch B, S			B, Ch B, S		
272.	Budowa oraz poprawa stanu technicznego chodników			B, S				B, Ch	B, Ch					

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
273.	Rozbudowa ścieżek rowerowych w MOF Słupsk-Ustka			B, S		P, S	P, S	B, Ch B, S	B, Ch B, S			B, Ch B, S	P, S	
274.	Stworzenie nowych wypożyczalni rowerów cargo w gminach			B, S		P, S	P, S	B, S	B, S				P, S	
275.	Poprawa skomunikowania Portu w Ustce z zewnętrznym układem komunikacyjnym poprzez budowę południowego obejścia Ustki			B, S				P, S B, Ch	P, S B, Ch		B, Ch	B, Ch		
276.	Integracja transportu kolejowego i rowerowego w ramach budowanego obecnie Węzła Transportowego			B, S			P, S	B, Ch B, S	B, Ch B, S					
277.	Wprowadzenie wspólnego biletu dla transportu kolejowego i autobusowego			B, S			P, S	P, S	P, S					
KARTA DZIAŁANIA 21: Prowadzenie spójnej polityki związanej z planowaniem przestrzennym i działaniami planistycznymi														
278.	Integracja planowania przestrzennego MOF Słupsk-Ustka dla rozwijania i pełnego wykorzystania posiadanych potencjałów			B, S										
279.	Prowadzenie skoordynowanej polityki przestrzennej w MOF Słupsk-Ustka			B, S							P, S	P, S		
280.	Optymalizacja polityki inwestycyjnej i prowadzenie zrównoważonych procesów planowania, z uwagi na obecność obszarów chronionych i terenów nadmorskich	B, S	P, S	B, S	P, S	P, S				P, S	B, S	B, S		
281.	Wykorzystanie unikatowych zasobów przestrzennych			P, S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Klimat	Powietrze	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
282.	Racjonalne zagospodarowywanie obszarów zagrożenia powodziowego		P, S	B, S	P, S	P, S				P, S	B, S	B, S		
283.	Prowadzenie działań na rzecz powstawania systemu terenów zieleni wspierających bioróżnorodność	P, S	B, S	P, S	B, S	B, S					P, S	P, S	P, S	
284.	Stosowanie recyklingu przestrzeni w procesach planowania		P, S	P, S	B, S	P, S				P, S	B, S	B, S	P, S	
285.	Prowadzenie działań na rzecz redukcji presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko	B, S	B, S		B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	

VIII. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na wybrane elementy środowiska

8.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839). Spośród nich do realizacji wyznaczono m.in.:

- 1) Rozbudowa obiektów sportowych;
- 2) Tworzenie i rozwijanie infrastruktury sportowej oraz infrastruktury rekreacyjnej;
- 3) tworzenie tras rowerowych (rekreacyjnych),
- 4) Zwiększenie wykorzystania na terenie MOF Słupsk-Ustka odnawialnych źródeł energii oraz wsparcie procesu wdrażania OZE;
- 5) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, obiektów zabytkowych i budynków komunalnych;
- 6) Przebudowa Portu Morskiego Ustka;
- 7) Przebudowa i modernizacja sieci wodociągowej;
- 8) Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej;
- 9) Rozbudowa dróg lokalnych i dojazdowych do węzłów S6;
- 10) Kontynuacja budowy ringu miejskiego w Słupsku

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie analizowanego obszaru. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej czy rozbudowa dróg, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy. W przypadku inwestycji drogowych, zadania będą realizowane na odcinkach nieprzekraczających 1 km.

Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko,

w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie MOF S-U,
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju,
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

W większości zadania zawarte w Strategii nie mają określonego zakresu oddziaływania na środowisko. W przypadku zadań mogących znacząco oddziaływać na środowisko konieczne jest przeprowadzenie osobnej rozbudowanej procedury, analizującej wpływ przedsięwzięcia na wszystkie komponenty środowiska. W trakcie przystąpienia do takich inwestycji na etapie przygotowania karty informacyjnej przedsięwzięcia lub raportu o oś (w zależności od rodzaju inwestycji) – należy zdiagnozować potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko morskie, mogące być rezultatem realizacji inwestycji.

Na dzień tworzenia Prognozy nie są wydane raporty ani decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć określonych w strategii. Istotne jest zaznaczenie, iż każdorazowo na etapie przygotowania inwestycji, sporządzane będą odpowiednie dokumenty środowiskowe i przeprowadzane procedury środowiskowe wymagane prawem, niezbędne do uzyskania pozwolenia na budowę i prowadzenia inwestycji z poszanowaniem środowiska.

8.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie MOF S-U występują następujące formy ochrony przyrody:

- Słowiński Park Narodowy
- Park Krajobrazowy Dolina Słupi,
- Obszary Natura 2000,
- Rezerваты przyrody,
- Obszary chronionego krajobrazu,
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,

- Stanowisko Dokumentacyjne Bursztyny Możdżanowo,
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

8.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii Rozwoju MOF S-U w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, gospodarki wodami, modernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, zmiany stosunków gruntowo-wodnych, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależnie będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od zasięgu zmian stosunków wodnych, dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin,
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami,
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi,
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg),
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

W perspektywie długoterminowej działania związane z budową systemów kanalizacyjnych będą miały stały, pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie i w wodzie. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa zmniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie MOF S-U.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy

w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

8.4. Ludzie

Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej, Strategii wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej). Pozytywne wpływy na środowisko będą miały także działania związane z innymi działaniami w obszarze infrastruktury i gospodarki oraz edukacja. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni. Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót.

8.5. Powietrze atmosferyczne

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii działania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także niską, która jest najważniejszym problemem, spowoduje się również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ramach oddziaływania ponadlokalnego. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Największy nacisk powinien być położony na działania jednostek wskazanych w programie naprawczym określonym w Programie Ochrony Powietrza. Do potencjalnych pozytywnych, pośrednich i stałych działań nie inwestycyjnych (organizacyjnych) zaliczyć można zadania związane z wdrażaniem lokalnych polityk ograniczania emisji gazów i pyłów do powietrza, do których należą zapisy Programu Ochrony Powietrza dla województwa opolskiego. Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych

zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Instalacja OZE

Na terenie MOF S-U planowane jest tworzenie instalacji fotowoltaicznych. Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a języków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych.

Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.

8.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również zmyślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ

nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). Produkcja biomasy będzie podlegać takim samym ograniczeniom jak cała produkcja rolna ze względu na zmniejszenie dostępności wody, ograniczenie wydajności produkcji. W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Tereny zurbanizowane zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża tracą swoją siłę, jednakże zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej. Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza,

w tym pyłu zawieszonego i smogu. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii Rozwoju MOF S-U będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym (które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

8.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływanie może wiązać się ze zniszczeniem obiektu zabytkowego lub naruszeniem jego pierwotnego stanu. W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy MOF S-U przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki.

8.8. Zasoby naturalne

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie Strategii Rozwoju MOF S-U będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda, gleba, zasoby kopalin. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z ochroną powietrza i klimatu, takich jak termomodernizacja budynków, rozwój elektromobilności itp.

8.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju MOF S-U nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. W czasie realizacji zamierzeń może dojść do chwilowego zaburzenia stosunków wodnych, jednak długotrwały efekt inwestycji przyniesie korzyści zarówno dla stanu wód jak i komfortu życia mieszkańców. Oceniono, że

wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy:

- zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu,
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem w ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminacja emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Budowa sieci kanalizacyjnej podlega najczęściej analizie jej opłacalności, jednak dla ochrony środowiska jest ona rozwiązaniem bardziej korzystnym. W przypadku obszarów, na których występuje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, a tym samym także gruntowych, budowa indywidualnych rozwiązań gospodarki ściekowej nie jest korzystnym podejściem do problemu odprowadzania ścieków. Właściciele takich urządzeń nie są w stanie zagwarantować właściwego oczyszczenia ścieków lub prawidłowego eksploatacja urządzenia. Budowa sieci wyeliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń z możliwych nieuszczelnionych zbiorników

bezodpływowych do gruntu. W ten sposób zmniejszy się zagrożenie mikrobiologiczne i eutrofizacji. Ograniczy to także rozproszone zanieczyszczanie gleb i wód podziemnych.

Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt żyjących w wodach, zmiany stosunków gruntowo-wodnych. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisują się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” oraz w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przyjętymi Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. Z 2016 r. poz. 1911). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Reasumując realizacja inwestycji przewidzianych w Strategii nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych.

8.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub

długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich m.in.:

- Rozwój infrastruktury, rozbudowa, remont i powstanie nowych placówek medycznych wraz z wyposażeniem oraz dostosowaniem i adaptacją do osób ze szczególnymi potrzebami;
- Budowa nowych oraz rozbudowa i modernizacja istniejących placówek wsparcia dziennego;
- Utworzenie Domu Pomocy Społecznej;
- Budowa Centrum Wsparcia i Opieki;
- Modernizacja obiektów i placówek kulturalnych wraz z likwidacją barier architektonicznych i dostosowaniem ich do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
- Modernizacja i rozbudowa obiektów sportowych, m.in. budowa hali sportowej, boisk, stadionu;
- Termomodernizacja budynków;
- Stworzenie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego;
- Rozbudowa sieci dróg rowerowych;
- Rozbudowa infrastruktury turystycznej;
- Zagospodarowanie zbiorników wodnych;
- Przebudowa Portu Morskiego Ustka;
- Przebudowa i zagospodarowanie promenady w Ustce;

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) „Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany”.³

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, budowie, modernizacji i termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowę ścieżki rowerowej, konserwacji systemu melioracyjnego powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest

---

³ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko.

Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowych charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Część z tych czynników można zminimalizować poprzez stosowanie działań ograniczających, a część zupełnie wyeliminować poprzez wdrożenie odpowiedniego systemu edukacji ekologicznej i prowadzenie działań naprawczo-prewencyjnych. Istotą jest więc zaplanowanie takich działań ochronnych, które ograniczą zjawisko degradacji powierzchni ziemi i przywrócą stan zgodny ze standardami w tym zakresie. Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

8.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Kierunki działań przewidziane w Strategii są związane z podjęciem nowych inwestycji i zadań na obszarze miasta, co będzie skutkowało budową lub rozbudową obiektów, a także zabiegami modernizacyjno-remontowymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych

źródeł energii na terenie gminy. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

IX. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii Rozwoju MOF S-U mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej, budową i modernizacją obiektów czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii Rozwoju MOF S-U powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii Rozwoju MOF S-U może potencjalnie dojść do oddziaływania na niewielki teren obszaru chronionego, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych miasta.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowanie ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.

- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 6:00 a 22:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.

X. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku projektu Strategii Rozwoju MOF S-U rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska na terenie MOF S-U i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

XI. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii Rozwoju MOF S-U nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

XII. Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju

Procedura monitorowania „Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030” obejmuje wskazane poniżej procedury. Monitoring bieżący będzie realizowany w okresach pięcioletnich. Celem jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji. Monitoringowi podlega opracowany katalog wskaźników, przedstawiony w kolejnym rozdziale. Wynikiem prowadzonego co pięć lat monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii. Zestawienie będzie przedkładane do wydziału merytorycznego ds. realizacji Strategii w ramach struktury odpowiedzialnej jednostki samorządowej, w terminie do końca drugiego kwartału roku następującego po każdym okresie ewaluacyjnym (obejmującym pięć pełnych lat).

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu realizacji celów strategicznych są wskaźniki monitorowania. Rezultaty planowanych działań zostały opracowane w formie katalogu wskaźników przypisanych do każdego z planowanych kierunków działania. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia celów stawianych przed Strategią Rozwoju MOF S-U, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania polityki rozwojowej jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych obszarach poddanych rewitalizacji.

Tabela 14 Wskaźniki monitoringu Strategii

Lp.	Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa (2020 r.)	Planowany rezultat w 2030 r.
1.	Upowszechnienie opieki żłobkowej oraz wychowania przedszkolnego	Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową	16,6%	18%
2.	Wysoka jakość edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym	Współczynnik skolaryzacji netto	83,7%	85%
3.	Współpraca z sektorem akademickim jako kluczowym elementem wzmacniania potencjału MOF	Utworzenie Słupskiego Centrum Doskonałości Zawodowej	0	1
4.	Prowadzenie zintegrowanych działań profilaktycznych i prozdrowotnych	Liczba przeprowadzonych działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki	0	7
5.	Spójna polityka senioralna	Liczba przeprowadzonych inicjatyw na rzecz seniorów	0	7
6.	Podnoszenie jakości świadczonych usług społecznych	Liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury społecznej	0	5
7.	Prowadzenie spójnej obszarowo polityki kulturalnej	Stworzenie wspólnego kalendarza cyklicznych imprez kulturalnych	0	1
8.	Tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego	Liczba utworzonych miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego (skateparki, pumtracki, ścianki wspinaczkowe, siłownie zewnętrzne, singletracki, trasy rolkowe)	0	7
9.	Wdrażanie procesu rewitalizacji jako instrumentu poprawy jakości życia mieszkańców	Powierzchnia zrewitalizowanych przestrzeni publicznych	0	12,4 km²
10.	Aktywna współpraca z podmiotami trzeciego sektora	Liczba organizacji społecznych przypadających na 10 tys. ludności	39	40
11.	Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność na 100 osób w wieku produkcyjnym	16,0	18
12.	Efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturalnego obszaru	Nowopowstała infrastruktura turystyczna i rekreacyjna	0	7
13.	Prowadzenie kompleksowej polityki integracyjnej skierowanej dla cudzoziemców	Liczba zrealizowanych projektów na rzecz cudzoziemców	0	10
14.	Marketingowa budowa marki terytorialnej obszaru	Liczba przeprowadzonych działań z zakresu promocji marki obszaru	0	10
15.	Stworzenie pozainstytucjonalnych form współpracy między członkami MOF	Liczba zrealizowanych partnerskich projektów	0	10
16.	Działania na rzecz poprawy jakości powietrza	Średnia roczna wartość zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10	15,4	13,0
17.	Ochrona bioróżnorodności i rozwój terenów zielonych	Udział powierzchni terenów zielonych	0,9	1,4
18.	Adaptacja do zmian klimatycznych, ochrona istniejących zasobów i jakości gleby, wody i powietrza	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	0	7

Lp.	Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa (2020 r.)	Planowany rezultat w 2030 r.
19.	Wzmocnienie systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami	Udział ludności korzystającej z kanalizacji	92,7%	95%
20.	MOF Słupsk-Ustka dostępny komunikacyjnie i transportowo w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym	Długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej	655,2 km	700 km
21.	Prowadzenie spójnej polityki związanej z planowaniem przestrzennym i działaniami planistycznymi	Liczba przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF S-U	0	1

źródło: Strategia Rozwoju MOF Słupsk-Ustka na lata 2022-2030

XIII. Podsumowanie i wnioski

- Strategia Rozwoju MOF S-U jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnymi dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatu i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na terenie MOF S-U oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

XIV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Strategia Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030”. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie Strategii Rozwoju MOF S-U na lata 2022-2030 obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym.

W rozdziale 6 Prognozy opisano szczegółowo teren MOF S-U z podaniem charakterystyki jednostek administracyjnych, przyrodniczej i gospodarczej. Przedstawiono demografię, stosunki zewnętrzne,

funkcje wiodące, edukację i kulturę, pomoc społeczną, rynek pracy, finanse samorządowe, turystykę oraz infrastrukturę techniczną i środowisko.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii Rozwoju MOF S-U na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki.

W przypadku terenu MOF S-U istnieje nieznaczne prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt Strategii Rozwoju MOF S-U jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie MOF S-U.

W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej czy sieci wodociągowej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy. Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych;
- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii Rozwoju MOF S-U powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu Strategii Rozwoju MOF S-U, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie miasta i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii Rozwoju MOF S-U nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii Rozwoju MOF S-U na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 8. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjonalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii Rozwoju.

XV. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Klasy zagrożenia suszami terenu MOF S-U zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy.	19
Tabela 2 Powierzchnia i liczba mieszkańców jednostek wchodzących w skład MOF S-U.....	25
Tabela 3. Dochody poszczególnych jednostek samorządowych wchodzących w skład MOF S-U, osiągnięte w 2020 roku.....	33
Tabela 4. Niektóre z wydatków poniesionych przez jednostki składowe MOF S-U w 2020 roku.	33
Tabela 5. Obiekty turystyczne w poszczególnych jednostkach MOF S-U, stan na 31.07.2021 r.	35
Tabela 6. Odpady zebrane selektywnie w ciągu 2020 roku [Mg]	37
Tabela 7. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.	42
Tabela 8. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	43
Tabela 9. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	44
Tabela 10. Charakterystyka JCWP występujących na terenie MOF Słupsk-Ustka	46
Tabela 11. Charakterystyka JCWPd znajdujących się na terenie MOF S-U.....	48
Tabela 12. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.	52
Tabela 13. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju MOF S-U	64
Tabela 14 Wskaźniki monitoringu Strategii.....	119

Spis rysunków

Rysunek 1. Tereny MOF S-U zagrożone powodzią i podtopieniami.....	18
Rysunek 2. Mapa poglądowa obszaru MOF S-U.....	26
Rysunek 3. Zestawienie dochodów i wydatków poszczególnych jednostek w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2020 roku [tys. zł].....	34
Rysunek 4. Udział wydatków poszczególnych jednostek samorządowych na drogi publiczne w wydatkach ogółem w 2020 roku [%].....	34
Rysunek 5. Porównanie masy odpadów komunalnych wytworzonych przez jednego mieszkańca w 2020 roku w poszczególnych jednostkach.....	37
Rysunek 6. MOF S-U na tle mezoregionów.....	39
Rysunek 7. Podział województwa pomorskiego na strefy ochrony powietrza.....	40
Rysunek 8. Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie pomorskim, wykorzystywanych w ocenie za rok 2020	43
Rysunek 9. MOF S-U na tle regionów wodnych	45
Rysunek 10. Główne ciekі przepływające przez teren MOF S-U.....	46
Rysunek 11. Obszary zagrożone powodzią i podtopieniami.....	49
Rysunek 12. Lokalizacja punktów pomiarowych na analizowanych odcinkach dróg miejscowości Bolesławice (P6) i Kobylnica (P7, P8 i P9)	54
Rysunek 13. Wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody w województwie pomorskim.....	56
Rysunek 14. Obszary Natura 2000 występujące na terenie MOF S-U	58
Rysunek 15. Koncepcja sieci ekologicznej w województwie pomorskim	60